

DATS ÅRSSKRIFT

2016

NoBa festival
Vi nytænker Årsmødet 2016
En udviklingspris – hvad er det?
LaVaS - en forening for bankede vækstlagshjerter
Drama og demokrati. DATS på besøg i Zimbabwe
Seniorteater, jojk og legender i Östersund

Langdistancedrama
Teater i løb. Teater på hjul.
Et liv med teater
Krøniker fra havet
Digitale Døråbnere
Ligsyn - politisk teater i en ny tid?

Velkommen til Årsskriftet 2016 - Af Redaktionen	3
Vi nytænker Årsmødet 2016 - Af Redaktionen	3
NoBa festival i Thisted - Af Bodil Errebo Nielsen	4
Ligsyn - politisk teater i en ny tid? - Af Marie Markvard Andersen	8
Drama og demokrati. DATS på besøg i Zimbabwe - Af Gitte Gry Bech Balleheim	13
En udviklingspris – hvad er det? - Af Peter Rafn Dahm	18
Et liv med teater - Af Lene Grønberg Poulsen	20
Langdistancedrama - Af Sophia Corydon Smith	23
PROGRAM - DATS Årsmøde 2016	26
Teater i løb. Teater på hjul. - Af Morten Hovmann	28
Krøniker fra havet - Af Peter Rafn Dahm	32
Seniorteater, jojk og legender i Östersund. - Af Morten Hovmann	36
LaVaS - en forening for bankede vækstlagshjerner - Af Lene Grønberg Poulsen	40
Digitale Døråbnere - Af Marie Markvard Andersen og Peter Rafn Dahm	42

Forsiden: Forestillingen "Inuit", der vandt udviklingsprisen på Quongafest 2016. Foto: Peter Rafn Dahm (PRD).
Bagsiden: Fra åbningsforestillingen på NoBa Festivalen i Thisted, Teater Amards Grottedyr". Foto Axel Gadegaard.

DATS Årsskrift, april 2016. Udgivet af DATS - landsforeningen for dramatisk virksomhed. ISSN 0107 1882.
Redaktionsgruppe: Lene Grønberg Poulsen og Peter Rafn Dahm. Redaktør: Peter Rafn Dahm.
Ansvarshavende udgiver: DATS Hovedbestyrelse. Design: Annie Hjort Hansen og Peter Rafn Dahm.

Velkommen til DATS Årsskrift 2016

Det Årsskrift du sidder med i hånden, er vores forsøg på at give et, forhåbentlig, levende billede DATS' verden og virkelighed i 2015 (og en smule i 2016). Eller i hvert fald en repræsentativ del af den.

Det er blevet til en række glimt af de mange teater- og kulturaktiviteter DATS har været en del af i 2015 og ikke mindst af de mange engagerede teatermennesker, uden hvem, der ikke ville være nogen aktiviteter, og heller ikke noget DATS. Årsskriftet er derfor også en lille tak og en hyldest til alle jer, der beriger Danmark med et mangfoldigt teaterliv. Og giver DATS vores eksistensberettigelse, som serviceorgan for tusindvis af frivillige teatermennesker.

Vi kommer vidt omkring i Årsskriftet: Fra NordiskBaltisk "udkants"-teaterfestival i Thisted, over Verdensteaterfestivalen i Belgien til Vækstlagsteaterfestivalen Quongafest i Aarhus. Fra et besøg på det svenske Seniorteaterforum i "det høje nord", Östersund, til et besøg hos DATS mangeårige samarbejdspartner CHIPAWO i Zimbabwe. Vi møder teaterildsjæle i Midtjylland og et "maritimt" vækstlagsteater i København. Vi får to historier om markante teater-samarbejds-projekter: Teater vi Tør på Midtjællands Gymnasium, der laver slagkraftigt "langdistancedrama" sammen med et gymnasium i Porvoo, Finland. Og B&U Teatret i Svendborg, der har samarbejdet med LO om skoleforestillingen "Ligsyn", og - måske - har skabt en ny tids politiske teater? Endelig kan vi fejre, at det rige danske vækstlagsteater har fundet sammen i et landsdækkende initiativ "Landsforeningen af VækstLags Scenekunst" forkortet LaVaS.dk. Årsskriftet har talt med et par af initiativtagerne.

God fornøjelse med læsningen.

Vi nytænker Årsmødet 2016

DATS holder Årsmøde den 30. april og 1. juni i Haslev

Og Årsmødet 2016 bliver meget anderledes i år. I en årrække har årsmødet været opbygget omkring en række faglige spor, der henvendte sig til særlige grupperinger indenfor DATS: Scener & Grupper, Teaterundervisere, Teaterteknikere og Teatervækstlag. Disse spor har vi opløst i år, i erkendelse af at I, vores medlemmer, jo ikke bare er del af en gruppe, men er individer med mange forskellige teaterinteresser. Man kan godt både sidde i sit teaters bestyrelse og være passioneret instruktør eller lystekniker, og man kan sagtens være optaget af ungdomsarbejde og scenens nye repertoire på én gang.

Derfor tilbyder vi i år en hel palette af "inspirationsmøder". Vi har stadig, rent praktisk, organiseret dem i en række tematiske spor. Men man kan "shoppe" frit mellem sporene og lægge sin helt egen "inspirationsrute" igennem årsmødet.

Udover alle inspirationsmøderne, byder årsmødet på DATS' generalforsamling, hvor alle har direkte indflydelse på DATS' virke og aktiviteter fremover, og på hvem der skal sidde i Hovedbestyrelsen, som er DATS' politiske ledelse. Årsmødet byder også på en teaterforestilling, musik og sang – og en masse hyggeligt og fagligt samvær med andre teaterinteresserede. Så alt i bliver årsmødet et intenst døgn i teatrets tegn og det oplagte sted at få ny inspiration, netværke og få indflydelse på DATS som din teaterorganisation.

NoBa festival i Thisted

Af Bodil Errebo Nielsen

Amard Teatret: "Grottedyret"
Alle fotos Axel Gadegaard.

Fra den 4. til den 10. juli 2015 dannede Thisted Gymnasium rammen om den nordisk-baltiske amatørteaterfestival NoBa 2015.

Festivalen var arrangeret af DATS Nordvestjysk Kreds i samarbejde med de lokale grupper "Amard Teatret", "Fyrspillene i Sydthy", "Kulturforeningen Rosvang" og "Thisted Morskabs-teater".

Baggrund

DATS Nordvestjysk Kreds havde allerede i 2006 prøvet kræfter med afholdelse af en nordisk-baltisk festival med islæt fra Irland og Belgien. Temaet var dengang det folkelige teater. Da festivalen var slut, var der enighed om, at der nok ville gå en tid, inden der var energi til at gentage successen.

Med et par nye bestyrelsesmedlemmer, en drejebog og gode erfaringer fra 2006 i bagagen blev det i slutningen 2012 besluttet at prøve igen. Thisted Gymnasium gav tilsagn om, at

festivalen kunne afholdes der, projektbeskrivelse og budget blev udarbejdet, og ansøgninger om støtte fra fonde, kommune m.fl. gik i gang. Festivalens navn blev NoBa, og året for afholdelse af festivalen var i første omgang 2014.

Men forarbejde og tilvejebringelse af det økonomiske grundlag tog lidt længere tid end forventet, og de sidste kroner var ikke helt i hus, da invitationer til grupper i de nordiske og baltiske lande blev sendt ud både til grupper, som vi blev anbefalet af DATS, og via amatørteatercentre i de respektive lande

Grupperne

Af forskellige grunde blev invitationerne først udsendt i midten af december 2014. Det viste sig at være lidt for sent for mange interesserede grupper. Nogle havde allerede andre aftaler, og andre havde ikke en forestilling klar. Men det lykkedes at få tilstrækkeligt med tilmeldinger til, at vi kunne gennemføre festivalen. Og hvilken festival!

Fyrspillene i Sydthy: "De tre ringninger"

Thisted Gymnasium med den nye Teutonersal var en perfekt ramme om festivalen. De tekniske faciliteter i form af lys, lys, podier m.m. var i orden. Det manglende kunne vi skaffe fra vores egen lysbank. Der var tilstrækkelig med klasselokaler til, at alle deltagere kunne indkvarteres her.

Køkkenlederen i gymnasiets kantine stod for forplejningen i det daglige samt for madpakker til den ekskursion, som vi havde en af dagene i den smukke natur i Thy og på Mors. Den sidste aften blev det til en fantastisk lækker festmenu.

Sidst og absolut afgørende var grupperne og deres forestillinger, som viste et meget bredt spektrum af amatørteatret. Åbningsforestillingen var Amard.

Teatrets opførelse af "Grottedyret" med to mænd, som vågner op i en grotte i en zoologisk have. Hvem er de? Hvorfor er de her? - og i en nyoversættelse til engelsk af gruppen, som gav en energisk og meget seværdig udgave af stykket.

Der var to friluftsforestillinger på programmet. Den første var Fyrspillenes "De tre ringninger", som havde en fin udnyttelse af de givne omgivelser omkring søen på Ashøje ved Hurup. Det samme gjorde sig gældende for Kulturforeningen Rosvang med "Dobbeltmordet på Rosvang", som vi så med herregården Rosvangs smukke bygninger som en naturlig kulisse.

Kulturforeningen Rosvang: "Dobbeltmordet på Rosvang"

Giraitė, Litauen: "Came too quickly"

Leikfélag Selfoss, Island: "Sillies and strange creatures"

Aksel Gadegaard i "Ikaros"

Liepaja Theater, Letland: "Den lange julemiddag"

Hokksund ByTeater, Norge: "Forvandlingen"

Vi så Giraitė fra Litauen med en folkelig forvekslingskomedie, og Leikfélag Selfoss fra Island, som havde samlet en række islandske folkefortællinger i en forestilling om tosserne og de mærkværdige skabninger fra den gamle islandske kultur.

Et af festivalens højdepunkter var Liepaja Theater fra Letland med Thornton Wilders stykke "Den lange julemiddag", en forestilling som jeg sent glemmer. Et andet højdepunkt var festivalens sidste forestilling "Winners" af Brian Friel, som blev opført af den irske gruppe Splódar Theatre Company, der også var med på festivalen i 2006.

Hokksund By Teater fra Norge gav os en gribende udgave af "Forvandlingen" af Kafka i en anderledes fysisk iscenesættelse. Vi blev ligeledes grebet af Axel Gadegaards opførelse af "Ikaros" om en mand i frit fald fra en flyvemaskine, og hvordan det på vej ned gradvist går op for ham, hvorfor han befinder sig i denne situation.

Et vigtigt element i festivalen var et diskussionsfora, hvor alle grupper havde lejlighed til at fortælle om deres baggrund og opsætninger. Seancerne blev dygtigt ledet af Niels Stokholm med Inge Stokholm som bisidder, og der var både mange rosende ord og konstruktiv kritik til de enkelte opførelser.

Workshops i special effects og stage fight var også en del af programmet. Festivalcaféen var et naturligt midtpunkt for socialt samvær, og her såvel som den sidste aften ved afslutningsmiddagen oplevede vi, at nogle af deltagerne også havde fremragende musikalske færdigheder. Alt i alt en inspirerende og vellykket festival - og denne gang har vi allerede nu lyst og energi til at gøre det igen!

Grupper og forestillinger

Amard Teatret, Danmark	"Grottedyret" af Henning Nielsen
Axel Gadegaard, Danmark	"Ikaros" af Kaj Nissen
Fyrspillene i Sydthy, Danmark	"De tre ringninger" af Kaj Nissen
Giraitė, Litauen	"Came too quickly"
Hokksund ByTeater, Norge	"Forvandlingen" af Franz Kafka
Kulturföreningen Rosvang, Danmark	"Dobbeltmordet på Rosvang" af Knud Hove
Leikfélag Selfoss, Island	"Sillies and strange creatures" baseret på islandske folkesagn
Liepaja Theater, Letland	"Den lange julemiddag" af Thornton Wilder
Splódar/Glens Players, Irland	"Winners" af Brian Friel

Økonomi

NoBa 2015 modtog støtte fra:

- Thisted Kommune
- DATS – landsforeningen for dramatisk virksomhed
- Tuborgfondet
- Nordea Fonden
- A.P. Møller og Hustru Chastine MC-kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Region Nordjylland
- Thisted Gymnasium & HF

Formål med NoBa 2015

- At bringe teateramatører fra udkantsområder i Norden og Baltikum sammen med lokale grupper i det nordvestjyske område for at udveksle erfaringer gennem teaterforestillinger.
- At udveksle amatørteateroplevelser på tværs af landegrænser med fokus på de små samfund i såkaldte udkantsområder.
- Gennem workshops med de tilrejsende teaterinstruktører/skuespillere at skabe mulighed for at gå i dybden med de forskellige kunstneriske udtryk, de deltagende grupper arbejder med hjemme.
- Der er nu - som altid - behov for samarbejde på tværs af landegrænser, og vi håber gennem festivalen at etablere et grundlag for dannelse af netværk for teateramatører fra små samfund i de nordiske og baltiske lande
- "Understanding and education through theatre" er missionen for Internationalt Amatørteater Forbund (AITA/IATA), og det er evigt aktuelt.

Hvad er DATS?

DATS er en landsdækkende teaterorganisation, der arbejder lokalt, regionalt og på landsplan for at styrke og udvikle teater i Danmark.

DATS fremmer og støtter teatervirksomhed, herunder projekter der bidrager til samfundsdebatten, styrker ytringsfriheden og skaber dialog på tværs af sociale, etniske, religiøse og kulturelle skel.

DATS varetager enkeltmedlemmers, sceners, grupper og institutioners teater- interesser. I alt er der ca. 50.000 aktive amatørteaterfolk i alle aldre landet over.

DATS yder tilskud til kurser og opførelser, arrangerer festivaler, konferencer og uddannelsesforløb samt formidler teaterkontakt nationalt og internationalt.

DATS i tal

Samlet antal medlemmer i 2015: 1.340 (personlige medlemmer, scener og grupper samt skoler)

Aktivitets medlemmer i 2015: 41.552

Splódar/Glens Players, Irland: "Winners"

Ligsyn - politisk teater i en ny tid?

Billedserien stammer fra B&U Teatrets visning af "Ligsyn" i Stenstruphallen på Sydfyn.
Alle fotos: Peter Rafn Dahm

Af Marie Markvard Andersen

- **Lige gyldighed.** Der er kun én ting, som er ligegyldigt. Det er, hvis du tager en hundelort op i hånden. Så lukker du hånden og klemmer til. Så det er det fuldstændig ligegyldigt, om lortemassen kommer ud her, her eller her.
- **Individualisme.** En tankegang hvor individets interesser og rettigheder sætter sig over fællesskabet.
- **Grådighed.** Grådig, grådigere, mennesket.
- **Sarkasme.** Oprindelig fra græsk: sarkasmos. At fremsætte spydige bemærkninger i en mere eller mindre humoristisk form.
- **Ytringsfrihed.** I skolen lærer vi at tale ordentligt til hinanden og har anti mobbedage. Når vi bliver voksne er det ok at mobbe. Vi kalder det bare: "vi har ytringsfrihed".
- **Nøgenhed.** Når du er i dit Adam eller Eva kostume mindskes risikoen for gærinfektioner og for kløende svampeinfektioner i de nedre regioner."

En nyt og uventet partnerskab blev skabt i 2015, da LO Sydfyn skulle fejre deres 125 års jubilæum.

Et jubilæum kan markeres på flere måder, og det klassiske valg ville være et festskrift, et jubilæumsarrangement eller lignende. Men jubilæumsudvalget, med Tonni Hansen og en række gamle fagforeningsfolk fra den lokale LO-afdeling på Sydfyn i spidsen, valgte en helt anden kurs. De ville ikke udgive en støvet bog, som ingen gad læse. De ville ikke tale til dem, der i forvejen kendte til LO's arbejde og som havde fulgt organisationens udvikling og arbejde igennem samfundets forandring i de sidste mange årtier.

De satte sig ned for at tale om, hvem fagforeningen egentlig var til for i dag, og de blev enige om, at den var til for den næste generation. Derfor skulle jubilæet markeres ved at henvende sig til ungdommen, den ungdom der lever i dag, som måske kun kender udtryk som arbejdsregler, fagforening og solidaritet fra deres historieundervisning.

Jubilæumsudvalget ville gerne prøve noget nyt, og de ville gerne samarbejde med nogen, som de ikke plejede at samarbejde med. Gerne nogle som var kreative, og som var lokale.

Citater fra forestillingen, baseret på forestillingens seks grundbegreber

Og der var jo også spørgsmålet om, hvordan man overhovedet får en meningsfuld kontakt til de unge? Man kunne jo for eksempel starte med at tage kontakt til et sted, hvor unge, kreative mennesker kommer. Og som sagt, så gjort. LO Sydfyn tog kontakt til B&U-teatret i Svendborg.

Alle spiller en rolle

B&U-teatret i Svendborg kan selv fejre et jubilæum i 2016. 125 år er det godt nok ikke blevet til, men i 20 år har teatret sat unge fra Sydfyn på scenen med den grundlæggende tro på, at "alle spiller en rolle". Teatret har til huse midt i Svendborg og er ledet af ildsjælen Preben Birkeholm, som lægger stor vægt på at arbejdet med teater skal være et redskab til udvikling og selverkendelse for alle unge, der kommer på teatret og ikke bare en mulighed for at stå i rampelyset. På teatrets hjemmeside understreger Preben Birkeholm teatrets sociale relevans:

"B&U Teatret er en platform, hvor man kan lege, dygtiggøre og udtrykke sig indenfor teater, sang og dans med plads til både teaterglade og ambitiøse elever. Vi er vækstlaget for de kommende kulturbærere. Kultur er vigtig for et samfund, da det bl.a. er herigennem, vi definerer os selv som mennesker ved at blive provokeret, rørt, forført, afmægtiggjort, sorgfulde, vrede, angst og glade. Omverdenen er rykket tættere på Svendborg, så vi har en forpligtelse til at tage verden ind og forstå den i sin mangfoldighed, for igennem mødet med andre kulturer kan vi skabe bånd og samhørighed. Vi er alle lige vigtige."

Som udefrakommende er det med den udmelding nemt at få øje på grunde til, hvorfor LO Sydfyn kontaktede netop B&U-teatret. Den sociale og solidariske grundtone i teatrets værdigrundlag farver deres tilgang til samfundet omkring dem, såvel som måden de arbejder med de unge på. Adspurgte hvilke tanker Preben Birkeholm gjorde sig, da LO kontaktede ham med henblik på en forestilling, svarer han således:

Først var jeg lidt skeptisk, da B&U Teatret ikke har nogen interesse i at signalere bestemte politiske holdninger, men da vi havde fået holdt det første møde og kridtet banen op for, at vi arbejdede med budskabet større fællesskab og solidaritet, glædede jeg mig til at skulle i gang med at udvikle en helt ny forestilling. Det var vigtigt for mig i processen at skabe et produkt som talte til de unge og som gav mening for LO.

Teater som bestillingsarbejde

Det er da også usædvanligt at en henvendelse om et be-

stemt tema til en teaterforestilling kommer fra en faglig organisation. Selvom mange teatre i de sidste år har arbejdet med politiske og samfundsaktuelle forestillinger, er det som regel teatret selv, der vælger hvilke temaer, de gerne vil lægge vægt på. Kunstens evige angst for at blive spændt for en nytte-etisk vogn ville afholde mange fra overhovedet at overveje sådan en henvendelse.

Men måske er tanken slet ikke så farlig endda? I en tid hvor teatret som kunstart kæmper en evig kamp for at bevare en samfundsaktuel relevans i et medievant og informationsproppet samfund, trænger teatret måske netop til at skabe nye alliancer.

Som børne/ungdoms-teater har B&U-teatret allerede et tydeligt værdigrundlag, som rækker ud over den rent kunstneriske, nemlig at være en del af lokalsamfundet, samt at engagere og udvikle unge mennesker i et stærkt socialt fællesskab. Dette værdigrundlag er på mange måder et, som LO deler og ønsker at fremme. Det bliver naturligvis problematisk hvis en forestilling bliver en slet skjult propaganda-kampagne for en politisk eller kommerciel dagsorden. Men så længe kunsten bevarer en frihed til at fortolke, eksperimentere og stille spørgsmålstejn ved etablerede sandheder, kan en henvendelse fra en organisation som LO sikre en samfundsmæssig relevans, som teatret måske til tider selv har svært ved at opdyrke og skabe.

Fra LO's side var det heller ikke intentionen at skabe en levende reklamesøjle for LO, fortæller Tonni Hansen. De ville

Kulturpolitik

DATS arbejder løbende på at styrke amatørteatret placering i det samlede teater og kulturbillede og på at medvirke til at sikre bredden og helheden i arbejdet med kunst og kultur.

DATS arbejder i alle relevante sammenhænge på at skabe yderligere støttemuligheder til forsat kulturel og kunstnerisk udvikling i amatørteatret.

DATS sender nyhedsbreve til folketingets kulturudvalg og kulturpolitiske ordførere to gange om året. Nyhedsbrevet sendes også til regionernes kulturpolitiske udvalg.

DATS var for første gang repræsenteret på Folkemødet i 2013 og var også tilstede i 2014.

I 2015 var DATS repræsenteret på Kulturmødet på Mors.

tværtimod gerne sætte deres værdigrundlag til debat blandt de unge samt udfordre dem på, hvad de værdier betyder i dagens Danmark blandt unge.

For LO var det vigtigt, at forestillingen kunne være med til at sætte nutidens faglige fællesskab til debat med udgangspunkt i de unges egne erfaringer og hverdag. Men derudover havde teatret frie hænder til at forvalte opgaven, som de fandt det bedst.

I samarbejde med Preben Birkeholm blev værdigrundlaget kogt ned til seks grundbegreber, som forestillingen "Ligsyn" blev bygget op omkring. Preben Birkeholm skrev et manuskript, som senere blev bearbejdet og rettet til i samarbejde med de unge medvirkende skuespillere, så både situationer, sprogtoner og grænser passede til målgruppen. Resultatet blev en surrealistisk kabaret centreret omkring seks bokserunder, der hver repræsenterede et af de valgte grundbegreber.

Grundbegreberne var provokerende anklagepunkter rettet mod nutidens ungdom: Ligegyldighed, Individualisme, Grådighed, Sarkasme, Ytringsfrihed og Nøgenhed.

Forestillingen lagde således fra starten en provokerende tone, og scenerne i den færdige forestilling blev ikke mindre provokerende. Teatrets frihed i forløsnings af opgaven blev således udnyttet til fulde, hvilket givetvis kunne have sat samarbejdet på prøve. For har man ikke ret til at sige fra, hvis man har bestilt og betalt for et teaterstykke?

Her var der dog ingen vaklen fra Tonni Hansens side. Selvom det var grænseoverskridende både i sprog og form, havde jubilæumsudvalget fuld tillid til Preben og B&U-teatret. Forestillingen formåede at tryllebinde eleverne ude på skolerne, og det var mere, end de havde turdet håbe på. Tonni Hansen fik dog et par bekymrede kommentarer med på vejen efter premieren, da der både var nøgenhed, racisme og stærke provokationer på scenen.

"Men det gav mening", siger Tonni Hansen.

"De få, der var bekymrede spurgte mig: Går det nu, det der? Og ja, sagde jeg, det gør det. Når Preben siger god for det, og de unge skuespillere og deres forældre i øvrigt også gør, så siger jeg også god for det. Teatret er en anden verden end vores verden, og de har et andet sprog, end vi har. Og jeg er så stolt over den forestilling. De unge gør det fantastisk godt. Vi kunne godt have valgt noget mere traditionelt, men det er jeg glad for, at vi ikke gjorde. Dem, der vælger at gå i andres fodspor, de finder aldrig nye veje."

En cabaret for unge med unge af unge

For LO var der endnu en særlig grund til at vælge B&U-teatret som samarbejdspartner. Tonni Hansen kunne godt lide tanken om, at det også var unge, der stod på scenen og spillede.

"Det var vigtigt for os, at det var unge, der spillede for unge, når forestillingen skulle ud på skolerne. Det virker ægte, når de unge står og viser de situationer. Det bliver ikke en løftet pegefinger fra en eller anden voksen, som de alligevel ikke vil lytte til. Det bliver nogen på deres egen alder, som stiller disse her provokerende spørgsmål.

Når man sidder blandt publikum under forestillingen, er det svært at være uenig med Tonni Hansen på dette punkt. Der er ingen tvivl om, at det virker stærkt, at det er de unge selv,

som står og jonglerer med provokerende spørgsmål og sødt for usødet udstiller deres jævnaldrenes potentielt værste sider. Og de unge publikummer i rummet reagerer med lige dele af mælløshed, opslugthed og tænkksomhed, når beskyldninger og skarpe udsagn flyver gennem luften.

Jeg kan dog selv mærke en lille bekymring snige sig op mellem stolerækkerne. Er det nu virkelig også de unge selv, som står bag denne skånselsløse generationsrevselse? Eller har samarbejdet mellem LO og B&U-teatret fremelsket en voksenlogisk dagsorden, som mere eller mindre subtilt er blevet lagt i munden på de unge?

Efter forestillingen får jeg mulighed for at tage en snak med Mikkel og Agnete, som spiller med. De fortæller begejstret om både forestillingen og prøveforløbet, og de får effektivt lukket luften ud af min bekymring. De fortæller, at det for dem er en vigtig pointe, at forestillingen udstiller nutidens unges virkelighed, og stiller spørgsmål ved om ungdommen i dag er blevet for egocentreret. Hvor er loyaliteten og fællesskabet blevet af, og er unge i dag villige til at kæmpe for noget som helst i fællesskab?

De to unge skuespillere peger på, at de helt personligt synes, det er et vigtigt spørgsmål at stille andre børn og unge. Fordi de arbejder med teater, oplever de netop at fællesskabet er ekstremt vigtigt. En teaterforestilling kan kun blive til i kraft af en fælles indsats, og alle er dybt afhængige af hinanden på scenen. På den måde har det været nemt for dem at relatere til værdierne og pointerne i forestillingen. De unge fortæller, at de igennem prøveprocessen flere gange på holdet har talt om de værdier, der ligger bag forestillingen og deres egne holdninger og meninger om emnet.

Da jeg spørger, om de ikke var bekymrede for at lave sådan en irettesættende forestilling med LO som afsender, melder Mikkel klart ud:

"Jeg tror netop, at vi ikke ville have, at det skulle være irettesættende. At det var os, der ligesom prøvede at finde vores egen generation og sige noget til dem. Få dem til at overveje, om det altid er sig selv, man skal sætte i første række. Vi oplever ikke, at forestillingen er blevet en forestilling fra LO til os men meget mere fra os til andre unge."

Vi taler lidt mere om forestillingens temaer og opbygning, og jeg spørger ind til de mere provokerende scener og udsagn i forestillingen. For Agnete har det tydeligvis været en positiv ting at arbejde med en forestilling, som faktisk havde alvorlige emner på hjertet.

"Vi kunne godt lide, at det blev lidt provokerende. Jeg tror, at de fleste af os på holdet gerne ville skubbe lidt til dem, der skulle se det. Og udfordre dem så de faktisk kom til at tænke over tingene."

Mikkel supplerer:

"Det har været sjovt at opleve de meget forskellige reaktioner, som publikum er kommet med. Ofte skulle der lige gang i dem. Det har været nyt for mig at lave en teaterforestilling, hvor man henvender sig så meget publikum. Flere steder i forestillingen beder vi dem om svar, og så skal de faktisk svare. Det skal de lige vænne sig til. På samme måde ved de ikke altid, hvordan de skal reagere, når vi siger nogle af de her meget provokerende ting på scenen. Nogen råber, nogen griner, og

nogen kigger lidt rundt for at se, hvad andre gør. Men når publikum så lige forstår, at de faktisk gerne må reagere, så slapper de ligesom mere af."

For Preben Birkeholm har det tydeligvis også været en vigtig del af arbejdsprocessen, at de unge har været med til at forme forestillingen og haft indflydelse på den færdige form:

"Jeg havde som udgangspunkt skrevet en rammefortælling, hvor nogle af scenerne var mere eller mindre gennemskrevet i betydningen og hvorhen retningen for spillet skulle tage. Under prøveforløbet brugte jeg de unge til at komme med input til replikkernes endelige udførelse, så vi ramte et ungdommeligt sprog. På samme måde var karakterarbejdet også til forhandling for den enkelte rolle, så skuespillerne havde medindflydelse på, hvordan de blev formet ud fra den form, jeg havde lavet.

Nye partnerskaber

Da jeg er på vej hjem fra forestillingen, efter at have snakket med de involverede parter, kan jeg ikke lade være med at tænke på det usædvanlige i et samarbejde mellem en faglig organisation og et teater. Forestillingen, jeg har set, har været dybt interessant. Jeg har været oprigtigt imponeret over de unge skuespilleres mod til at gå i clinch med et jævnaldrende publikum, stille dybt provokerende spørgsmål og komme med anklagepunkter, som ville få mange voksne op af stolen med røde kinder og kampvilje.

Scene fra forestillingen "Ligsyn".

"Pigerne på Bakkegården"

Fiona står alene sammen med ejeren i stalden. Han har lige taget et maltbol-sje i munden. Fiona bøjer sig ned efter sine støvler

Ejeren: Det er noget af en god røv... (hoster)

Fiona: Øh, hvad for noget? (latter)

Ejeren: Det er noget af en god røv... (hoster)

Fiona: Hvad er det du siger?

Ejeren: Det er noget af en god røver-historie du har gang i. (latter) - (pause)

Scenen i tv-studiet med udsendelse "Sig lige hvad du vil"

Tv-værten Miss Foster har fået to deltagere, som skal konkurrere mod hinanden

Værten: Så fik vi fundet de 2 deltagere. Velkommen til. Hvad hedder I?

Abraham: Jeg hedder Abraham.

Værten: Og dit efternavn?

Abraham: Rosenbaum. Abraham Rosenbaum.

Værten: Det lyder bibelsk. Er du jøde? (hun gør øjne til publikum)

Abraham: Ja, det er rigtigt.

Værten: Og du hedder.

Savannah: Savannah Sukrai. (Savanna er mørk i huden)

Værten: Og hvor kommer du fra?

Savannah: Jeg er her fra Danmark

Værten: Ahhhh. Det er du så ikke. Hvilke rødder har du?

Savannah: Nåh. Jeg er halvt dansker og halvt palæstinenser.

Værten: Det ser ud til at blive et spændende program med en perkerstinsenser og en jødesmøvs. Der er som altid 3 kategorier: "Fifty/fifty", "Den gode- den onde og den grusomme" og til sidst "Hvor meget kan du tå?" Jeg stiller 3 spørgsmål i hver kategori. Er I klar?

Abraham: Ja, jer er klar.

Lise: Det er jeg også.

Værten: Lad spillet begynde.

På mange måder ser jeg i forestillingen en mulig opvågning af det politiske teater, der i sin rendyrkede form led døden i teaterlandskabet for flere årtier siden - måske blandt andet på grund af den allestedsnærværende sarkasme, som er et af forestillingens anklagepunkter. På den anden side kan jeg også se udfordringer ved forestillingens tydelige insisteren på, at ville få unge til at reagere på emner som solidaritet, arbejdsforhold og fællesskab. Uagtet de unges medvirken i skabelsesprocessen, har jeg svært ved at forestille mig, at det er emner de selv ville have bragt på banen.

Jeg synes ikke desto mindre, at denne forestilling kan noget særligt, som jeg ikke har set i meget lang tid. Den tør mene noget, den tør provokere og konfrontere unge med deres holdninger og handlinger på en måde, der faktisk rammer dem. Og jeg kan ikke lade være med at tænke på, om forestillingens samfundsrelevans og gennemslagskraft eksisterer i kraft af det usædvanlige samarbejde, som her er opstået mellem LO og B&U-teatret. Teatret skal som kunstart ikke spændes for nogen politisk produktionsvogn eller blive tale-rør for en. Men teatret har som kunstart også ind imellem en tendens til at lukke sig om sig selv i en æstetisk kunstboble, som aldrig får reel relevans for de mennesker og det samfund, som omgiver det.

Måske er denne forms nye partnerskaber en vej til nye forestillinger og eksperimenter, der på én gang kan gøre teatret mere samfundsrelevant og politisk aktuelt, og gøre samfundet mere åbent overfor æstetiske og visuelle fortællingers kraft og betydning. Måske vi i langt højere grad bør opsøge dem, som vi ikke plejer at samarbejde med og se hvilke nye og fantastiske ting, det kunne føre til.

Drama og demokrati. DATS på besøg i Zimbabwe

Af Gitte Gry Bech Ballesheim, DATS Børne- og unge-teaterkonsulent
Fotos: Gitte Gry Bech Ballesheim og Bolette Kvist

(FV) Bolette Kvist næstformand fra DATS, Patric bestyrelsesmedlem og ansat i The national arts Council, daglig ledelse af Chipawo Chipo Basopo, bestyrelsesmedlem og medstifter Stephen Chifunyise "Uncle Stephen" samt B&U teaterkonsulent fra DATS Gitte Gry Bech Ballesheim.

I september 2015 besøgte jeg sammen med Bolette Kvist, næstformand i DATS, henover 10 dage organisationen Chipawo i Harare, hovedstaden i Zimbabwe.

Hensigten med turen var at undersøge muligheden for at genoptage et langvarigt samarbejde mellem DATS og Chipawo, og selve turen blev gjort mulig gennem økonomisk støtte fra DUF (Dansk Ungdoms Fællesråd).

DATS og Chipawo har igennem mange år haft et nært samarbejde. DATS sender hvert år penge til Foreningen Chipawo for at støtte forskellige arrangementer såsom juleshow og sommer arrangementer.

Chipawo blev etableret i 1989 på Primary School af dramatikeren Stephen Chifunyise ("Uncle Stephen"), musiker Farai Gezi, forfatter Julie Frederiksen og forfatter Robert McLaren. Siden 1998 har der været stærke bånd imellem DATS og Chipawo, og med

støtte fra DUF og DATS har der i gennem årene været mange udvekslinger mellem DATS og Chipawo.

En af de nære venner er Thomas Hauger, tidligere generalsekretær i DATS og aktiv i Teatret DRAKOMIR, Ribe. DRAKOMIR har hvert år i perioden 2010 til 2015 indsamlet penge til gavn for Chipawo i forbindelse med deres Peters Jul spil på gaden i december måned.

DATS tog samarbejdet op igen sidste sommer, hvor vi via B&U Teatret i Svendborg kunne invitere et børnehold fra Chipawo til Svendborg. B&U Teatret har siden, i oktober 2015, været med et børneteaterhold på genbesøg hos Chipawo.

DATS ønsker fortsat et gensidigt udviklende samarbejde, som kan berige begge organisationer, og derfor har denne tur været vigtig.

Chipawo tilbyder unge en fremtid

Bolette og jeg ankommer til hovedstaden Harare d. 2. september 2015 efter ca. 14 timers rejse og flere måneders forberedelse. Vores arbejde begynder samme eftermiddag, hvor vores første kontakt med Chipawo er mødet med den daglige leder, Chipo, og med Chipawos Children and Youth Council.

Det hele finder sted i Chipawos træningshus lidt udenfor hovedstaden, og det er rørende at møde de fremmødte børn og unge, for det går hurtigt op for os, hvor meget Chipawo betyder for dem. Ikke bare som fritidsinteresse, men som ren og skær overlevelse. At være en del af Chipawo er slet og ret en mulighed for at skabe sig en fremtid.

Chipawo og DATS som samarbejdspartnere

Chipawo virker på mange måder som den perfekte samarbejdsorganisation for DATS. Begge organisationer arbejder med drama, menneskelig og samfundsmæssig udvikling,

Blandt vores kulturelle oplevelser kan nævnes:

Koncert i det tyske kulturhus med en kendt kunstner fra Zimbabwe, Alexio Kawara.

Tumbuka Dance Kompagnie, hvor nogle af deltagerne har haft eller stadig har tilknytning til Chipawo.

"Flashmop" arrangeret af folk fra Chipawo, hvor de medvirkende var både afrikanere og europæere i alderen fra ca. 10 til 60 år.

Zimbabwe Dreamstar- talentshow, hvor en af deltagerne har været med i Chipawo.

Teaterforestillingen "Chirorodziva" af Almasi Collaborative Arts.

Koncert med jazzsangeren Eve, som har været barn i Chipawo.

En gudstjeneste, hvor vi fik indtryk af hvor stor en indflydelse den kristne kirke har i Zimbabwe.

Besøg på en markedsplads, hvor de unge mødes og spiser og "chiller".

Derudover besøgte vi en børnehave/vuggestue, en skole og en SOS by. Her fulgte vi en af Chipawos undervisere og fik herigennem et indtryk af Chipawos pædagogik, didaktik og undervisningsprogrammer.

Endelig var vi på besøg i det boligområde, hvor Chipo, den daglige leder af Chipawo, bor. Her oplevede vi, at der stadig er stor forskel på rig og fattig i Zimbabwe. Chipo bor selv i et meget lille hus langt udenfor byen. De færreste mennesker har råd til at købe, så mange lejer deres primitive huse af staten. Det er huse, der er små og lave og ofte rummer 3 generationer og mindst 7 personer på ca. 60 kvadratmeter.

ligesom begge organisationer bygger på frivillighed og demokratiske værdier. Vi vil derfor undersøge, hvor begge organisationer kan mødes omkring et fælles behov, og hvor det vil give mening at udvikle et fælles, fremtidige projekt.

På forhånd har vi valgt at besøge og interviewe organisationer, der i forvejen kender og samarbejder med Chipawo, samt organisationer, der kender men ikke samarbejder med Chipawo. På den måde kan vi danne os et differentieret billede af det kulturelle landskab, Chipawo er en del af.

Generelt oplever vi, at der er stor viden, respekt og opbakning fra de omkringliggende og støttende organer (organisationer) i forhold til Chipawo, og alle vi besøger er meget positive og åbne om deres samarbejde med Chipawo.

Ud over det første møde med Chipawo's Children and Youth Council har vi møder med National Art Council, the Culture Fund, Den Danske Ambassade, Yett, Assitej, UNICEF samt bestyrelsen for Chipawo.

Vores program er stort og omfattende, men vi når stort set alt det, vi har planlagt. Undervejs i opholdet bliver der heldigvis også tid til at opleve andet end møder, og vi når at få et godt indtryk af både kulturen og befolkningen i Zimbabwe. Alt i alt oplever vi, hvor stort et netværk Chipawo har, og hvor meget indflydelse Chipawo har haft igennem de sidste 25 år.

Chipo, er et godt forbillede for mange piger, men hun er det ikke uden personlige ofre. Hun er under et stadigt pres fra familie og venner, da hun som kvinde i 30'erne hverken er gift eller har børn. Hun har valgt en karriere, og det er stadig utraditionelt og ikke velset. Dog er familien både stolt af hende og afhængig af, at hun kan tjene penge. Hendes indtægt gør det for eksempel muligt for hendes lillebror at studere jura i Sydafrika.

Chipawo, unge og udvikling

Efterhånden får vi et klart indtryk af, at unge ikke har mange muligheder i Zimbabwe. Arbejdsløsheden er høj, ca. 80 procent, og de unge flygter - enten fra de små byer eller fra landet som helhed. Det medfører en stor ulighed i samfundet. Har man ikke råd til at betale for alle sine børn, prioriterer de fleste familier at få alle drenge uddannet. Det betyder, at mange piger enten må gå ud af skolen eller slet ikke kommer i skole.

Til gengæld er det opmuntrende at se, at mange af de resourcestærke børn og unge, fra for eksempel Chipawo, yder et stort frivilligt arbejde. De vil gerne være med til at udvikle landet og ser positivt på fremtiden. Og de har mange ideer og vil rigtig gerne være en del af den teknologiske fremtid. Der er altså megen vilje og mange dygtige unge, men der mangler økonomiske midler, og støtten fra de forskellige puljer er usikker.

Chipawo betyder at give

Vi besøgte Primary School, hvor Chipawo blev grundlagt, og hvor der stadig undervises i dans og drama. Det er tydeligt, at den nuværende skoleleder er meget stolt over den rolle skolen har spillet i Chipawos historie. Chipawo betyder at give eller *giv også/igen* på modersmålet shonan. Holdningen i Chipawo er at en kunstuddannelse, det være

sig indenfor performance eller media arts, kan være med til at gøre en positiv forskel for Zimbabwes børn og unge, og at kunstuddannelser for børn og unge kan bidrage til sikre en bedre fremtid for hele samfundet.

Chipawo gør et stort arbejde for at rekruttere unge til undervisningsjob i organisationens egne programmer. Desværre mangler man midler til at kunne udvikle området i forhold til de eksisterende behov. Men dette til trods er der alligevel rigtig mange børn og unge, som takket være deres program i Chipawo finder selvtillid og fællesskab til at nå videre i deres liv. Til en koncert oplever vi et godt eksempel: Eva - som nu er upcoming jazzsangerinde i Zimbabwe. Endnu et eksempel er en af de unge undervisere og dansere vi møder i SOS byen Waterfalls i Harare. Han er i gang med at blive en del af Chipawos Youth Team og er selv bosat i SOS byen.

Chipawo projekter:

Chipawos aktiviteter går ud på at administrere en række forskellige projekter, der fokuserer på: Kunstuddannelse. Tidlig uddannelse. Køn. Børns rettigheder. HIV/AIDS. Bekæmpelse af fattigdom. Døve. Psykisk og fysisk handicappede. Landdistrikter. Børn. Pige-barn. Forældreløse børn. Generelt arbejder Chipawo målrettet for at oplyse om børns muligheder, rettigheder og vilkår i Zimbabwe.

Børne- og Ungeråd - demokrati og læring i praksis

Childrens Council startede i 1995, og omkring 1998 kom Youth Council til.

Da vi møder de delegerede fra Children and Youth Council, er nogle af dem netop valgt ind i bestyrelserne, så dette er deres første møde.

Børnerådet vælges af deres egne i de projekter, de er aktive i, og hvert medlem vælges for et år ad gangen. Rådet mødes uden voksne og diskuterer de shows, de vil lave. Når børnene har holdt råd, kommer en voksen, Chipo, til. Hende refererer børnene til, og de beder om tilladelse til køb/brug af kostumer og får i det hele taget information om, hvad der praktisk og økonomisk kan lade sig gøre.

Ungerådet er medlemmer, der for det meste underviser, og de vælges også hvert år af de frivillige i Chipawo. De unge diskuterer, sammen med børnene, børns problemer i Zimbabwe, og hvordan de kan løses. Ungdomsrådet snakker også om, hvad de gerne vil at lave shows om. Men derudover hjælper de med at gennemføre børnerådets ideer. Børnene planlægger deres shows, og de unge finder ud af, hvad der skal bruges. Rådene mødes to gange hvert år, når deres hold begynder, og når de slutter. Alle i ungerådet er uddannede ledere, men alligevel fungerer møderne demokratisk, og uden mødeleder, fordi alle er gode til at lytte til hinanden.

Vi spørger om børnene bruger hvad de lærer her, også uden for Chipawo? Svaret er, at de især bruger det de lærer om problemløsninger, til at hjælpe klassekammerater og andre børn på deres egne skoler. Et medlem af børnerådet, en 9-årig pige fortæller at hun tager ud og præsenterer Chipawos ar-

tager man med sig og lærer dem videre til klassekammeraterne. Børnene hjælper også til med at lære deres egne lærere på deres skolen, hvordan man underviser i dans, musik og drama. Endelig har man skabt et netværk internt i Chipawo, der formidler information til styregruppen, hvis en skole ønsker at få en "Chipawo-underviser" ud.

Ny vinkel på samarbejdet mellem Chipawo og DATS

De oplevelser Bolette og jeg har fået på denne tur er ubeskrivelige, så nærværende og oprigtige er de. Overalt er vi blevet mødt med interesse og en enorm velvilje til at fortælle om egne projekter og om Chipawos aktiviteter – og til at vise os rundt. Så vi har haft en masse positive oplevelser på mange forskellige planer.

Chipawo har opbygget et stærkt program med didaktiske undervisningsforløb, som danske unge dramaundervisere vil kunne drage nytte af. Særligt i forbindelse med integrationsprojekter. Men også i skolen generelt hvor børn skal lære at identificere sig med den kultur, de vokser op i. Og lære at opleve den med både glæde og alvor, gennem sang og dans, musik og teaterfortællinger.

Drømmen er selvfølgelig, at komme hjem med en tydelig opgave og en køreklar plan for DATS' fremtidige samarbejde

bejde på en anden skole end sin egen, og også underviser der.

I rådene taler man om regler i forskellige situationer. Hvis der f.eks. bliver sagt noget grimt, skal man ikke svare igen men gå til en voksen, der hjælper med at løse konflikten. Andre eksempler kan være, at det er vigtigt at have det sjovt, men at man skal undgå at diskriminere hinanden, at alle har et fælles ansvar for det udstyr, man låner og bruger mm. Reglerne

Unge i Zimbabwe færdiggør skolen i en alder af 16-17 år, og så venter arbejdsløshed for de fleste.

Færre piger end drenge får lov til at fortsætte i Secondary School. Når pigerne dropper ud, får de massive problemer

F.eks. indgår 35 procent af pigerne børneægteskaber, hvor de bliver gift, inden de er 18 år. Ægteskab er deres eneste løsning, da de ikke går i skole, ikke har tilstrækkelig skoleuddannelse og ikke kan forsørge sig selv.

De relativt få kvinder, der får en universitetsuddannelse, oplever at de har sværere ved få arbejde end mænd med tilsvarende uddannelser.

Mange kvinder dør stadig i barselsengen, da de ikke sendes på hospitalet for at føde.

Mange piger bliver stadig tvunget til prostitution, bliver udsat for vold og misbrug og presses ind i seksuelle forhold til ældre mænd.

Eksempler på nogle af de Chipawos initiativer.

Fra børnehaven "Kids Foundation" hvor børn fra 3 til 5 år får undervisning i traditionel zimbabwisk dans, dramatisering af hverdags historier og moderne dans. Der var ca. 15 børn, der medvirkede og fik undervisning en gang om ugen i ca. to timer af en af de unge fra Chipawo. Chipawo er her hver fredag fra 10-12. Forældrene betaler 10 USD for 4 måneder.

Blackstone Primary school hvor Chipawo startede for 25 år siden. Her undervises 50 børn fra 5. klasse i en af de zimbabwiske traditionelle danse. Der er 1186 elever på skolen, og fordelingen er positivt halv af hvert køn. Børnene på skolen vælger selv, hvad de vil deltage i. Nogle spiller rugby, andre går til cheerleading, og så er der dem, som går til Chipawo. Alle børnene, der går til Chipawo på skolen, fungerer sammen i en gruppe. (Ikke talentopdelt)

Chipawo startede her med 20 børn, nu er der tusinder. Dette er en af de mange SOS byer, der er i Zimbabwe, for forældreløse børn. I denne by er der 131 børn under 16-17 år og 60 unge over 16-17 år. Der er 15 familiehuse med 7-9 børn i hvert. Det optimale antal ville være 6 børn, men der er så meget efterspørgsel, at de ikke kan holde antallet nede. I hvert hus er der en fuldtidsmor og en assistent. Disse mødre er uddannede på SOS eget moderprogram og varer 2 år. De har deres egen skole og børnehave. Det er næsten en hel by i sig selv, hvor det er sjældent børnene kommer uden for murene.

Chipawo er på SOS hver lørdag kl. 9-12. Børnene vælger selv at være i Chipawo. Børnene på holdet spænder fra 6-15 år, og der er 20 i alt på dette hold. SOS betaler 10 USD pr. barn for en periode på 4 måneder. Det er altså organisationen (SOS,) der her betaler deltagergebyret.

FAKTA:

Chipawo har til formål at

- være en børnedrevet, børnecentreret, demokratisk model for kunstuddannelse og for udviklings- og beskæftigelsesinitiativer
- fremme et miljø, hvor der gives omsorgsfuld og konstruktiv kritik, hvor der er køns ligestilling og hvor kunst aktiviteter er åbne for alle børn
- udvikle ekspertise, talent, originalitet, viden og nydelse i læring og at skabe og udøve kunst og kultur i Zimbabwe og i verden
- være en kapacitet indenfor velfærd, social status og menneskelige ressourcer for børn i Zimbabwe
- Styrke og udstyre børn med selvidentitet, selvtillid og livsfærdigheder til at forhandle lokale og globale udfordringer
- være socialt ansvarlig, deltage i og bidrage til bestræbelserne på at skabe en verden for børn
- engagere sig i indtægtskabende aktiviteter som supplement til velgørenhedsarbejde.

Organisationen omfatter disse overordnede projekter:

1. *Kunstuddannelse med henblik på udvikling og beskæftigelse:* Dette er én af de stiftende og centrale aktiviteter, som tilbydes på kontrakt til skoler eller gennem legatorordninger og andre projekter. Programmet, uddannelse med henblik på udvikling og beskæftigelse, indebærer egentlige workshops i musik, dans, drama og medier i over 72 Centre, herunder børnehaver, grundskoler, gymnasier, samt centre i skoler, der beskæftiger sig med handicappede børn.
2. *At bringe Chipawo til flere børn:* dette program sigter mod at give dårligt stillede børn adgang til Chipawos kunstuddannelse mhp. udvikling og beskæftigelse. Disse omfatter de fattige by- og landområder, der understøttes af legatorordninger, døve og stumme mennesker, psykisk og fysisk handicappede, børn, der lever med HIV/AIDS, og forældreløse børn. Legatorordningen er finansieret af det svenske agentur, SIDA, som støtter børn i 7 byer og 21 landdistrikts-centre.
3. *Mwana Anokosha ("Børn er ædle"):* dette program blev oprettet i erkendelse af, at børn udenfor Chipawo organisation også er vigtige. I denne ånd har Chipawo desuden også indledt en række projekter målrettet piger.

I tillæg til ovenstående står Chipawo for

- *Forestillinger – teater, dans, musik.* Denne del af Chipawos arbejde omfatter projekter med fremstilling af musikinstrumenter, kostumer og rekvisitter, videoudlejning, festivaler og en fælles juleforestilling for ca.500 deltagere, fra alle de projekter Chipawo har arbejdet med i løbet af året.
- *Uddannelsen Academy of Arts Education.* Denne afdeling er ansvarlig for alle uddannelser i Chipawo - interne eller eksterne. Det er etableret som Zimbabwe Academy of Arts Education for udvikling, som tilbyder et diplom i scenekunst, en diplomuddannelse i mediekunst og certifikater i musik, dans, teater kunst og musikinstrument fremstillings. Akademiets eksamensbeviser og certifikater, der er akkrediteret af Midlands State University. Akademiet kører også en række specielle og faglige kurser og tilbyder uddannelse, rådgivning, tilsyn og overvågning til andre organisationer, der ønsker at udvikle kunstuddannelse for udvikling og beskæftigelse eller erhvervsuddannelsesprogrammer af deres egne.
- *Medier:* Media-programmet er ansvarligt for at udvikle video, tv og radio til børn. Chipawo har etableret et mediecenter, som tilbyder video og lyd, uddannelse, og børne tv- og radioprogrammer og udvekslinger. CHIPAWO Media har været banebrydende for børns, unges og døve person programmer på tv. F.eks. lavede de den første serie i Zimbabwe på tegnsprog.

med Chipawo. Men vi kom hjem med den klare opfattelse, at vi skal have styrket de unges muligheder i samarbejde med unge danske. Derfor er det med stor glæde, at det er blevet muligt at invitere to unge fra Chipawo sammen med to unge fra B&U Teatret i Svendborg til at deltage i et 8 dages Management seminar i april 2016. Et seminar arrangeret af DUF der støtter og underviser de unge i finansiering og strukturering af internationale projekter og samtidig giver de unge tid til at udvikle af et fælles projekt.

Tak til DUF for midlerne til denne oplevelse samt en tak for at skabe nye muligheder for et fremtidigt samarbejde mellem Chipawo og DATS.

DATS' internationale samarbejdspartnere

DATS arbejder for at give vores medlemmer ideer og erfaringer - også i internationalt perspektiv. Samarbejdet med udenlandske teaterorganisationer giver inspiration og positionerer dansk amatørteater i en global kontekst. Herunder er DATS' internationale samarbejdspartnere listet:

NEATA, North European Amateur Theatre Alliance, det nordisk-baltiske område

NEATA YOUTH, en ungdomsafdeling under NEATA

IATA, International Amateur Theatre Association, verdensorganisation

EDERED, et europæisk teatersamarbejde på børne- og ungdomsteatret

EFAT, European Forum for Amateur Theatre

AMATEO, Europæisk Amatørkulturelt Netværk

Foreningen Norden

CHIPAWO i Zimbabwe

Rejsestøtte udland i 2015:
Antal bevillinger: 10, samlet tilskudsbeløb: 21.300 kr.

En udviklingspris - hvad er det?

"Inuit" på Quongafest 2016. Instruktør: Mie Kanø. Foto Peter Rafn Dahm

Danser og koreograf: Simone Ballan.
Skuespiller: Janni Popp Mølgaard.
Dramaturg og tekniker: Anne Sofie Rimestad. Instruktør: Mie Kanø.
Foto Peter Rafn Dahm

Tekstmosaik af Peter Rafn Dahm

Priser er der mange af i teater- og scenekunstverdenen. Oftest gives de til "det bedste" eller "den bedste" i forskellige kategorier. Vækstlagsteaterfestivalen QuongaFest i Aarhus har indstiftet en pris, de kalder Udviklingsprisen. Og her er intentionen ikke at hylde den bedste forestilling men at prise og opmuntre den forestilling, der har størst potentiale til at udvikle sig endnu mere. Prisen er derfor en udviklingsweekend på Teaterhøjskolen i Ryslinge med mulighed for inspiration og sparring fra professionelle teaterfolk.

Men hvad er meningen? Og hvad kan en udviklingspris i praksis?

Vi har spurgt festivalarrangørerne, Teaterhøjskolen, juryen og gruppen "Pop-rim på åen i en kano", der vandt udviklingsprisen med deres forestilling "Inuit".

Hvorfor indstifte en udviklingspris? Selv siger Quonga:

- Quonga afviklede i 2015 for ottende gang en teaterfestival for vækstlag.
- Festivalen uddeler af princip ingen priser, og de ønsker ikke at udøve smagsdommeri.
- Til gengæld udvælger en jury dén forestilling, som har mest potentiale til at udvikle sig – og den får Udviklingsprisen.
- I år gik netop denne udviklingspris til forestillingen "Inuit", og gruppen bag fik en sponsoreret workshop på Ryslinge Højskole, hvor de får mulighed for at arbejde videre med deres udtryk.

Hvordan kan man beskrive prisvinderen "Inuit"?

Under overskriften "Vedkommende teater fra undergrunden" skriver Aarhus Panorama:

"Skyggerne på væggen fortæller en historie om ensomhed, identitet og erindring. Der er stille i salen, mens skuespiller Janni Popp og danser Simone Ballan performer deres poetiske og nærværende fortælling "Inuit", der tager udgangspunkt i en tragisk begivenhed i den danske og grønlandske historie fra 50'erne. Her blev 22 børn hentet fra deres hjemland til Danmark for at lære dansk kultur og historie, som de kunne bringe med sig hjem. Da de langt senere vendte tilbage til Grønland, blev det med fremmedhed, identitetstab og rodløshed i baggagen – temaer, som på mange måder stadig er uhyre aktuelle i dag".

Hvorfor sponsorerer Ryslinge Højskole Udviklingsprisen på QuongaFest?

I sin prisuddelingstale sagde højskole- og teaterleder Jeppe Sand:

"Teaterhøjskolen i Ryslinge har som en af vores store værdier at støtte og bakke op om unge i hele landet, der drømmer om scenekunst. Derfor elsker vi vores samarbejde med Quonga! Festivaler som Quonga er drevet af netop den energi af skaberkraft, drømme, undersøgelse og udvikling, som er så vigtig for vækstlaget i Danmark, så der er de rette platforme at blomstre på.

Ryslinge Højskole er med til at skabe Udviklingsprisen på Quonga, da det passer rigtig godt ind i vores værdisæt og vores ambitioner om at styrke talentudviklingen i Danmark. På Ryslinge Højskole handler det ikke om at være den bedste, men det handler om hele tiden at have øje for udvikling, fordybelse og next move. Ligesom med Udviklingsprisen. Vinderne får derfor en intens udviklingsweekend på Ryslinge Højskole med kost, logi og faglig sparring fra vores professionelle scenekunstnere.

Ryslinge Højskole er med i sådanne samarbejdsaftaler, fordi vi tror på, at åbenhed og øje for gode legekammerater altid er sjovest og kommer positivt igen på den lange bane".

Hvad lægger juryen vægt på i sin indstilling af "Inuit" til "Udviklingsprisen"?

3 sms-beskeder fra juryen:

"Wua. En mavepuster af en oplevelse!

Så enkelt og så stærkt kan et kolonialistisk overgreb berettes. Så ekspressivt og rensat kan en personlig splittelse og tragedie udtrykkes. Og grumhed kan jo også nå os gennem skønhed, der gør ondt.

Udviklingsmæssigt kunne forestillingen måske "åbnes" fortælle mæssigt mod et bredere publikum. Og slutningen er måske lidt for "let", den tunge problematik taget i betragtning".

"Dejligt at se fysik og krop blive brugt. Velgjort og levende sprog og kropssprog.

Mystisk og interessant, man får lyst til at se mere".

"For en gangs skyld en forestilling der gerne måtte skære lidt mere ud i pap, så publikum får serveret konteksten uden at

skulle læse i programmet. Veludført og velspillet. Udtryksfuld forestilling om identitet".

Hvad betyder det at få udviklingsprisen?

Vi har spurgt instruktør Mie Kanø og dramaturg samt tekniker Anne Sofie Rimestad.

"Prisen er en enorm bekræftelse af, at vi har gjort noget rigtigt. Eller at vi er på vej et rigtigt sted hen.

Vi lavede "Inuit" i et hurtigt og intensivt forløb op til QuongaFest. Men fra starten havde vi en plan om at arbejde videre med forestillingen efter festivalen. Så det at få udviklingsprisen var en bekræftelse på, at den plan nok er rigtig god. At det er en god ide at arbejde og udvikle videre på "Inuit".

Og med prisen tør vi godt stole på, at vi har potentialet til at gøre det. Selvfølgelig synes vi selv, at vi har fat i et godt stof. Men det er altid dejligt at høre andre sige, at de godt gider se, det vi laver - også i en fremtidig version.

Og det fede ved udviklingsprisen er, at vi selv kan bestemme, hvornår vi bedst gør brug af den. Den kan altså realiseres på vores egne præmisser. Vi er jo fem personer, der alle laver hver vores ting alle mulige steder rundt omkring. Så vi kan vente på den helt rigtige lejlighed, hvor alle kan være med. Og hvor vi i fælleskab får mest muligt ud af det.

Det betyder altså, at vi ikke har "brugt" prisen endnu. Fordi vi gerne vil have det materiale på plads, der skal arbejdes med og udvikles på.

Den weekend på Ryslinge Højskole skal nemlig udnyttes fuldt ud. Både det at vi får et sted stillet til rådighed. Og at vi får muligheden for at få sparring på vores arbejde. Få blikke udefra på det vi laver. Det hele er meget fleksibelt og op til os. Jo, det er en rigtig nice pakke.

Men i tankerne er vi allerede i fuld sving med udviklingen. Det begyndte faktisk i det øjeblik, vi fik prisen. Juryens ord er jo vældig givende. De forskellige udtalelser fungerer faktisk som sparring for os. Gode vejledninger. Så på den led er vi allerede begyndt.

Men selve weekenden gemmer vi til hen på foråret. Til efter vi har spillet på Scenoskop festivalen i Odense i påsken 2016. Scenoskop er vores næste delmål. En ny ramme at afprøve os selv og forestillingen i.

Lige nu ved vi bare, at forestillingen ikke er færdig endnu. Den har fra starten været tænkt som "en lille ting," der kunne vokse op og vokse sig stor. Og det fik vi med prisen bekræftelse på, at den godt kan. Og det er bare så fedt!"

Medlemmer og puljer

Antal medlemsscener og -grupper i 2015:
372 medlemsscener og -grupper.

Udviklingspuljen 2015: Antal bevillinger:
42, samlet tilskudsbeløb 145.000 kr.

Aktivitetspuljen 2015: Antal bevillinger:
65, samlet tilskudsbeløb: 186.000 kr.

Kassettebånd og bestyrelsesmøder i køkkenet

Året er 2016. Kirsten Aastrup tager en slurk af sin kaffe og fortæller om de mange forskellige teaterprojekter, hun gennem tiden har arbejdet på.

"Jeg har også været sufflør, fordi jeg altid snakkede," fortæller hun på et tidspunkt.

"Og det har ikke ændret sig," lyder det hurtigt fra den anden side af bordet, hvor sønnen Mads Aastrup, nu 24 år, griner drillende til hende.

Her sidder de så. To samarbejdspartnere med flere titler: Mor og søn. Instruktør og dramaturg.

"Jeg tror altid, at der er blevet talt om teater hjemme hos os," fortæller Mads senere om minderne fra barndommen. Her voksede han op i Vildbjerg med mor, far og som den mellemste af en søskendeflok med tre drengebørn. "Min mor startede nogle sommerspil, og der var jeg tidligt med på scenen i små roller. Senere startede jeg til børneteater i Vildbjerg. Når jeg kom hjem om aftenen, blev der tit holdt bestyrelsesmøder i køkkenet. Så sad jeg ved et andet bord og spiste min mad og lyttede med. Der blev talt om teater, og det synes jeg var spændende. Det er måske også derfor, at jeg selv sad i min første bestyrelse for teaterforeningen Splyf som 14-årig," understreger han. Kirsten og Mads fortæller om et hjem og en opvækst med teater som fælles referencepunkt. På legetøjsdagen i børnehaven insisterede Mads på at have et kassettebånd med, som indeholdt musik fra musicalen "Annie get your gun", mens godnat-sangen for de tre børn altid bestod af et 10 minutters repertoire med de bedste sange fra teaterstykker, revyer og musicals. "På den måde kan man sige, at jeg har fået en meget tidlig teateropdragelse. Jeg elskede at læse i min bog om Stanislavski. Det er nok alligevel ikke alle børn og unge, der får den interesse med sig hjemmefra. Der har jeg været heldig. Og bogen står stadigvæk i min reol i dag," forklarer Mads.

Vil selv – kan selv

Det er tydeligt, at Mads har fået teaterinteressen med hjemmefra – men han har også fået en anden ting med i bagagen, fortæller han:

"Det er især entreprenørdelen, jeg også blev interesseret i. I Vildbjerg fik vi lov til at lave det første stykke, hvor vi selv var projektledere, da vi var omkring 16 år. Vi søgte selv pengene og lejede Team Teateret (red. i Herning). Der bliver man bidt af, at det kan lade sig gøre. At der er en vej fra idé til handling og til afsluttende forestilling. Det var en god kravlegård, hvor man kunne lære at gå og få lov til at udvikle sig selv." Kirsten nikker og supplerer:

"Det har været en naturlig ting at gøre. Hvis ting skal fortsætte, så er man nødt til at give plads til de unge i foreningerne. Vi har set skræmmende eksempler på ældre generationer, der sidder alene tilbage i en forening og siger, at de ingen unge har. Jeg bestræber mig på at give de unge

rammerne, og derfra må de selv bestemme. Eller jeg kan måske ikke lade være med at blande mig lidt, men så får jeg det også at vide. Det er vigtigt, at det er de unge, som skal drive deres egne projekter. Jeg kan hjælpe med at give en ordentlig legeplads," forklarer Kirsten og fortsætter: "Man kan sige, at de ikke kan leve på mine erfaringer. Men de kan få mine netværk med videre, så de nemmere kan få samarbejder op at stå. Hvis man vil bestå som forening, så er man nødt til at åbne op," understreger hun. Mads har i mange år lavet egne projekter, men han har også samarbejdet tæt med Kirsten på forskellige produktioner. I øjeblikket forbereder de sammen musicalen Matador, som skal spille i Brande til august. Med Kirsten som instruktør og med Mads som dramaturg. Men kan det ikke skabe gnidninger at arbejde så tæt på hinanden som mor og søn?

"Jeg synes faktisk slet ikke, at det er svært at skille det ad. Mange opdager først, at vi er i familie sent i processen eller bagefter. Hvis min mor for eksempel har været

Forestillinger i tal

Antal spillede amatørforestillinger i 2015:

8.541 forestillinger

Publikumstal til amatørforestillinger i 2015:

1.466.616 publikummer

Puljen til opførelsesafgifter i 2015:

Antal bevillinger: 50, samlet tilskudsbeløb: 50.000 kr.

Rejsestøtte indland i 2015:

Antal bevillinger: 11, samlet tilskudsbeløb: 12.000 kr.

DATS Teaterfestival

Festivalen blev i 2015 gennemført i Frederiksværk i samarbejde med Støbeskeen. Ca 150 amatørteaterfolk fra hele Danmark besøgte festivalen danden weekend i maj og så 9 forskellige forestillinger, spændende fra det traditionelle til det eksperimenterende amatørteater.

"Kulstykket". PR-foto.

Af Lene Grønborg Poulsen

Året er 1991, og der er byfest i Spjald i Vestjylland. I byens hal, beliggende på Halvejen 4 tæt på Spjald skole og Spjald kulturhus, er der farverig underholdning på scenen. Tonerne fra kendte sange strømmer ud mod publikum, da flere kvinder optræder på scenen. En af dem hedder Kirsten.

Det er faktisk lidt en tilfældighed, at hun havnede der på de skrå brædder, for egentlig har hun altid tænkt på sig selv som en typisk sportspige. Men i 1978 blev der en rolle ledig i Palsgaards Sommerspil i Horsens, og Kirsten blev spurgt, om hun kunne træde ind.

Siden dengang har hendes liv kredset om teater, og hun elsker at optræde, synge og skabe nye teaterprojekter. Denne dag i Spjald optræder hun sammen med andre kvinder, og de underholder med de bedste og sjoveste revyviser, de kender. I omklædningsrummet væk fra larmen står en lift med en fem uger gammel, sovende baby. Den lille hedder Mads, og han er for første gang med sin mor til teater. Det bliver ikke sidste gang.

Kirsten (forrest) og Mads Aastrup.
Foto: Lene Grønborg Poulsen

Kirsten og Mads Aastrup, mor og søn, er passionerede teatermennesker. De skaber nye og anderledes scenekunstprojekter – sammen og hver for sig. I forbindelse med udgivelsen af DATS' Årsskrift har vi taget en snak med dem om teatersamarbejder, familiebånd og kunstnerisk udvikling.

Teaterkoncerten "Time" i Aarhus: Foto Peter Rafn Dahm

instruktør på et stykke, hvor jeg har været skuespiller, så har hun jo altid stillet de samme krav til mig som skuespiller. På den måde har der ikke været forskel", forklarer Mads. Kirsten understreger, at hun desuden kan se visse fordele i at samarbejde med én, som man er så tæt på: "Selvom vi kan være uenige om noget og lægger røret på efter en diskussion, så snakker vi jo altid sammen igen lige bagefter. I det herforhold vil der jo aldrig blive en overvejelse af, at nu kan det være nok. Vi kan sagtens være uenige på teatret og så gå hjem og sidde i sofaen og hygge os igen bagefter," griner hun.

Kirsten smiler:

"Jeg kan huske, at du ringede hjem til mig. Og så sagde du: 'Hvorfor er det egentlig, at jeg hele tiden snakker om, at jeg skal alt andet end teater, når det faktisk er teater, jeg helst vil.' Og så sagde jeg: 'Så skal du da gøre det'. Og så sagde du vist noget i retningen af: 'Ja, det tror jeg også, jeg gør.'" De sidder stille lidt. I dag læser Mads dramaturgi på Aarhus Universitet, mens alt fritiden går med at lave og tænke teater. På den måde blev det rejsen, der førte Mads næsten hele vejen rundt om jorden - og så tilbage igen til Danmark. Hjem til mor. Og hjem til et liv fyldt med teater.

Hvad har I lært af hinanden?

Mads: "Jeg har lært mange ting af min mor. Blandt andet glæden ved teater. Det er noget, der præger mig, så jeg får lyst til at lave ting. Og så tror jeg, at jeg har lært, at teater handler om mennesker. Der siger folk også tit, at vi ligner hinanden. Jeg tror, at vi begge er gode til at se folk, der hvor de er, så der er plads til alle. Både socialt og rent kunstnerisk. Så håber jeg, at jeg har lært at tale med mennesker på samme måde som min mor. Det lyder måske banalt, men det er vigtigt se folk i øjnene og prøve at forstå dem. Derudover har jeg selvfølgelig lært meget om, hvordan man planlægger og skaber en teaterproduktion fra bunden."

Kirsten: "Jeg er meget imponeret af den ro, som Mads har. Han har en helt fantastisk ro, som jeg prøver at tage til mig og øver mig på. Derudover er han bedre til at skille ting ad følelsesmæssigt, end jeg er. Men ellers vil jeg sige, at vi supplerer hinanden godt, så vi ikke nødvendigvis behøver at lære af hinanden. Hvis Mads kan det, så behøver jeg jo ikke nødvendigvis at kunne det. Nu lærer han jo i sin uddannelse nogle professionelle tilgange, som jeg ikke har i min værktøjskasse, og det er meget spændende for vores fælles projekter. Så det suger jeg da til mig."

Kirsten Aastrup, 55 år

- Formand for Vildbjerg Amatør Teater
- Lokal Teaterkonsulent i DATS
- Arbejder i dag med teater på mange forskellige måder. Blandt andet revy med beboerne i et socialt boligområde, formidlingsteater, sommerspil og rollespil.

Mads Aastrup, 24 år

- Læser dramaturgi på Aarhus Universitet
- Han har blandt andet været med til at lave Teaterkoncerten Time, hvor en teaterkoncert med Tim Christensen musik blev mikset med parkour.
- Blandt næste projekter kan nævnes vækstslagsforestillingen "Flygtninge spytter vi på" af Teatergruppen Mars, som skal spille i Aarhus, Herning og Ry medio marts. Og igen på DATS Teaterfestival i Svendborg til maj. Forestillingen er allerede støttet af OFF Track 2017.
- Mads stiller desuden op til bestyrelsen i DATS ved næste Årsmøde.

Langdistancedrama

Scene fra 2. del af "Urban Elements", Haslev gamle seminarium

Alle fotos: Peter Rafn Dahm

Af Sophia Corydon Smith

Har du lyst til at prøve kræfter med et internationalt teatersamarbejde? Det forstår de godt på Midtjyllands Gymnasium. Siden 1997 har skolen arbejdet sammen med det finske gymnasium Linnankosken Lukio om forskellige dramaprojekter med stort fagligt og socialt udbytte for alle involverede. Det kræver dog en hel del knofedt at slå bro over sproglige og kulturelle forskelle, når man instruerer barske voldsscener på en grynet skypeforbindelse.

På forestillingen Urban Elements havde jeg, Sophia, titel af produktionsleder.

Mine opgaver var bl.a.:

- Casting af skuespillere og kunstnerisk sparringspartner for instruktør Torben Ibsgaard
- Udarbejdelse af og holden snor i produktionsplaner
- Turnéplanlægning
- Intern og ekstern kommunikation
- Diverse forefaldende praktiske opgaver.

Artiklen giver et kig ind maskinrummet bag et kunstnerisk langdistancesamarbejde og peger på nogle af de udfordringer, man må forholde sig til. Samtidig er den en stor opfordring til at klø på med de internationale projekter!

Ordene

Det starter allerede i auditionsalen...det med lige at finde de helt rigtige ord til at beskrive en kompleks, menneskelig følelse på et sprog, der ikke er ens eget. Vi er rejst til Porvoo, en lille by en times kørsel fra Helsinki, hvor vi skal caste medvirkende til efterårets masterclassdramaprojekt på Midtjyllands Gymnasium, "Urban Elements". Kunstnerisk primus motor på stykket og dramalærer Torben Ibsgaard er i vante rammer - han bliver hjerteligt modtaget af de finske kolleger, som gennem årene har været med til at opbygge en gensidig forståelse. Det er dog altid noget nyt med eleverne. I år er det tanken, at skuespillerne skal instrueres løbende i prøveperioden over Skype, før de to måneder senere rammer Haslev, og forestillingens enkeltele skal sættes sammen.

2. del af "Urban Elements", Haslev gamle seminarium

1. del af "Urban Elements", Salen på Haslev Gymnasium

Liveinstruktionen er et nyt forsøg. I tidligere projekter har de finske medvirkende enten danset eller spillet musik og har kunnet øve til en instruktionsvideo. Så hvordan skaber man et trygt, nærværende rum over Skype – så trygt, at man for eksempel kan tale om virkelig hårde volds- og sexscener? Forestillingen er baseret på Mark Ravenhills "Shopping and Fucking", et stykke engelsk in-your-face-teater om fem forslåede skæbner, der kæmper for at holde hovedet oven vande i et rått storbymiljø. Universet går så langt udover elevernes tryghedssfære, at det er helt essentielt at kunne kommunikere uden filter. Torben Ibsgaard er spændt: "Man har ikke den der fysiske kontakt, så man mister en meget vigtig dimension."

Derfor var det vigtigt for ham at lægge ud med en intensiv workshop med de finske skuespillere umiddelbart efter optagelsesprøverne - både for at give dem en basal forståelse for hans meget fysiske arbejds metode og for at snakke forestillingens grundsubstans igennem.

Faciliteterne

Scene fra langdistanceøver: Det er d. 21. oktober 2015, klokken er 15 finsk tid, 14 dansk. Der er en måned til premieren, og der skypes. I Danmark er dramalokalet på Haslev Gymnasium omdannet til et lille skypestudie med et webcam rettet mod instruktør Torben Ibsgaard, og i Finland filmer en lærer skuespillerne med en iPad. Den finske wifi-forbindelse er dårlig, det er svært at skelne ansigtstræk, og kameraet tillader ikke mere end to-tre skuespillere på skærmen af gangen. Teknologien bliver pludselig meget synlig, når den ikke fungerer, og det er en vigtig læring, Torben Ibsgaard tager med sig. Det tog nogen tid at finde formen, men "efterhånden fik vi lavet nogle rutiner, som gjorde øvningen mere 'rationel'". Helt konkret betød det regler om, at der kun måtte være to-tre skuespillere ved hver øvelse, så det kunne holdes inden for skærmen. Øvelsen foregik derudover ved gennemspilning af korte sekvenser med efterfølgende evaluering fra instruktøren.

"Det var vigtigt at komme frem til en overenskomst, fordi man ikke så godt kan aflæse kropssprog på skærmen, hvilket til daglig er en vigtig del af, hvordan jeg arbejder. Når så ens engelskkundskaber er dårlige i forvejen og bliver svagere, når man bliver træt, er det helt nødvendigt med nogle regler," siger Torben Ibsgaard.

Samlingen

Og så landede de i Kastrup, og det hele skulle sættes sammen. De finske og danske skuespillere havde separate scener, hvilket på den ene side var helt nødvendigt for prøveforløbet, men på den anden side også skabte usikkerhed hos finnerne, idet de i lang tid ikke så de danske spillere - 'er vi dygtige nok?'

Men det var de. Og efter at have set hinanden spille lagde uroen sig, slutspurten blev som en helt klassisk hektisk slutspurt nu er, og alt endte lykkeligt med en forestilling, elever og resten af holdet var stolte af.

Evalueringen

Om forløbet siger Torben Ibsgaard:

"Det tog lang tid at få dem (de finske skuespillere) til at gå all in, fordi det har været så grænseoverskridende for dem. Og det er svært, når man ikke kender dem bedre – de kan komme i tvivl om mine kunstneriske intentioner, når det kun

Torben Ibsgaard, musik- og dramalærer på Midtsjællands Gymnasium, og bærende kraft i Teater vi Tør, der hvert år tilbyder Masterclasses som "Urban Elements" som en kunstnerisk udvidelse af dramaundervisningen. Her er Torben ved at sætte en Skype forbindelse op mellem Finland og Danmark.

er ord."

"Men progressionen har været optimal ift. resultat og de midler, vi har haft til rådighed. Det har særligt været fedt at følge den kæmpe erkendelsesproces, de finske skuespillere har været igennem – de danske holder jeg jo hele tiden i hånden".

Udover det pædagogiske udbytte var det også tydeligt, at finnerne tog et større kunstnerisk ansvar for projektet på grund af den løbende sparring. Sproglige og teknologiske besværligheder til trods er onlineinstruktion i realtime afgjort noget, parterne kommer til at bruge i fremtidige projekter. Med til historien hører dog, at Torben Ibsgaard midtvejs i forløbet skønnede det nødvendigt at tage halvanden dag til Porvoo for at holde gnisten vedlige og kommunikationsproblemer nede.

Gode råd:

Opsummering til dig, der har mod på et langdistanceprojekt:

- Find ud af hvilke teknologiske muligheder I har og lav klare retningslinjer for øve-sessions.
- Onlinekommunikation kan ikke stå alene, særligt når parterne hverken er på hjemmebane sprogligt eller mht. arbejds metode. En indledende workshop kan være en god måde at grundlægge samarbejdet.
- Grib en ordbog og forbered dig.
- Hav tålmodighed.

3. del af "Urban Elements", i en nedlagt biludstilling

PROGRAM - DATS Årsmøde 2016.

30 april-1. maj Emmaus Kursuscenter, Haslev

Lørdag den 30. april

11.00 - 12.00: Ankomst og indkvartering. Tjek-op på eget inspiration program

12.00 - 12.45: Frokost

12.45 - 13.00: Velkomst

13.00-14.00: INSPIRATIONS MØDER Blok 1

Teaterlyrik for de unge:
Med Bo Schiøler - tidligere
musik- og dramalærer på
Vesterbro Ungdomsgård i
København.

Shortplay, en slagkraftig
teaterform. Morten Hov-
man fortæller om formen.
historien, "reglerne" samt
tilblivelsen af små stykker

Teaterkoncert med park-
our: Dramaturgi og kom-
position. Mads Aastrup
fortæller om "Teaterkon-
certen Time"

Hvorfor kommer vi aldrig
i avisen? Hvordan skriver
man en god pressemed-
delelse? Kristian Schwarz
fra Fundraiseren.dk

"Running" – demonstra-
tion af en "Audio-Run",
der integrerer lyd, krop og
teater. Ved Teatergruppen
Circonflex

Store udtryk med små
midler: Hvordan kan man
med få og billige ele-
menter skabe avancerede
udtryk? Teater vi Tør

14.15-15.15: INSPIRATIONS MØDER Blok 2

Unge skaber teater og film.
GPS Teater viser "Infernus"
og giver inspiration til an-
dre unges initiativer.

Poesi for ingen penge:
Performance lecture om
brug af "håndholdte"
projektioner i Teater
Praxis' sceneproduktioner

Crowdfunding – skab pro-
jekter med din målgruppe
og rejs penge ved hjælp af
dit netværk.

Lyd-lab del 1: Hands on
intro til aselv at skabe lyd-
drama/ lyd-fortælling med
prisbilligt udstyr.
Teater Circonflex

Store udtryk med små
midler - del 2: Teater vi
tør - fortsat

15.15-15.30: Kaffepause

15.30-16.45:

DATS ÅRSMØDE del 1, fælles for alle

DATS ÅRSMØDE del 1, fælles for alle

17.00-18.30: INSPIRATIONS MØDER Blok 3

Tværfaglige Teaterprojek-
ter. Lokalt samarbejde om-
kring børne- og ungeteater
Mads Aastrup fra Teater-
gruppen Mars.

Ny dansk dramatik: Inspi-
ration til repertoiret og
teaterarbejdet. Morten
Hovman om nyere udgivel-
ser fra forlaget DRAMA

Fundraising del 1: Hvor-
dan skriver du en god an-
søgning? Få værktøjerne
af Kristian Schwarz fra
Fundraiseren.dk

Workshop – små film med
stor effekt. Tips og tricks
til at lave korte film på din
smartphone

Lyd-lab - del 2.
+ Præsentation af DATS
nye "lydkuffert", som
medlemmer kan låne.

Lyd og lys til teater og
musik - praktisk og kreativ
opgave aftenens teat-
erforestilling og/eller
koncert

18.30-19.00: Pause

19.00 -20.00: Teaterforestilling. Teatergruppen Mars viser prøver på "Flygtningen er nogen man spytter på", en forestilling der stadig er undervejs mod premiere. Efter visningen er der mulighed for at stille spørgsmål og give respons.

20.00-21.00: Festsiddag

21.00- 21.30: Fælles sang-arrangement m kaffe og kage. 21.30-22.00. Musikalsk underholdning.

22-00 -??? Fest og hyggeligt samvær

Søndag den 1. maj

08.00-09.00: Morgenmad

09.00-09.30: Morgenfrisk. Opvarmning for de friske.

09.30-10.30:

DATS ÅRSMØDE del 2, fælles for alle

DATS ÅRSMØDE del 2, fælles for alle

10.45-12.15: INSPIRATIONS MØDER Blok 4

Teaterunderviser- netværk
og inspirationsøvelser:
Workshop med Gitte Bech
Ballesheim om teaterøvel-
ser og kompetencer

Workshop -Viewpoints.
Intro gennem praktis ar-
bejde. Ved Johanna Ma-
lene Geiger og Clara Marie
Tange

Fundraising del 2: Kristian
Schwarz fra Fundraiseren.dk

Hvad motiverer unge i
Danmark i 2016? Få den
nyeste viden og mød de
gode eksempler.

Digital Storytelling: Hør
om integrationsprojektet
"På sporet af venskab".
Anja Balslev Jensen og
Susanne Blond fra RUC

Teatertekniker netværk.
Ideeer og initiativer: kurser,
workshops, besøg, videns-
deling mm

12.15-12.30: Fælles opsamling på Årsmødet

12.30-13.15: Frokost

13.30: Afrejse

Teater i løb. Teater på hjul.

Og teater med kufferter var der også på Verdensteaterfestivalen 2015, der havde temaet "On the Run". Her Redbridge Dramacentre, England med deres "Journeys".

Alle fotos: Peter Rafn Dahm, hvor intet andet er nævnt

Teaterfestivaler

Pletskud Teaterfestival, januar 2015, på Egaa Gymnasium.

Børnenes Teaterfestival, marts 2015, i København.

DATS Teaterfestival, maj 2015 i Frederiksværk.

NoBa Teaterfestival, juli 2015, i Thisted.

Verdensteaterfestival, juli 2015, i Belgien.

Pletskud Teaterfestival, oktober 2015, i Haslev

To danske grupper satte deres tydelige præg på Verdensteaterfestivalen i Belgien.

Af Morten Hovman, teaterkonsulent, sceneinstruktør.

I de sidste 13 år har den lille flamske landsby Westouter, som ligger i Vestflandern midt i de berømte/berygtede slagmarker fra Første Verdenskrig, dannet ramme om en lokal flamsk teaterfestival, med deltagelse fortrinsvis af flamske teatergrupper fra Belgien og Holland. *Spots op West* hedder festivalen, og når den løber af stablen, bliver hele den hyggelige lille landsby med omgivelser lavet om til ét stort teaterområde. Der spilles teaterforestillinger overalt. I stalde, i hønsehuse, i kirken, udendørs på markerne... kun fantasien sætter grænser for, hvilke lokaliteter der kan omskabes til teaterscener. Det eneste, der ikke findes i landsbyen, er et traditionelt teater.

Festivalen åbnes med en stor udendørs forestilling på en smukt beliggende amfiscene, beliggende i nogle (for området sjældne!) højdedrag uden for Westouter, og den breder sig derefter ud til alle de mindre og større spillesteder i stalde... hønsehusene... over alt i området.

I 2015 blev denne mangfoldige landsbyteaterfestival hævet op til nye højder. I samarbejde med IATA (International Amateur Theatre Association) var *Spots op West* nu værter for Verdensteaterfestivalen, med deltagelse af over 20 forestillinger fra alle egne af verden. Således kom Westouter til at danne rammen om den største internationale festival, man nogensinde havde haft i Flandern. Da der i forvejen var ca. 40 flamske teatergrupper tilmeldt, kom festivalen til at bestå af over 150 forestillinger fordelt på 15 forskellige spillesteder i Westouter. Festivalen varede fra d. 7. til 12. juli 2015.

Organisatorerne af den internationale del af festivalen havde valgt et tema for Verdensteaterfestivalen, "On the run". Et tema med helt åbne fortolkningsmuligheder for de deltagende teatergrupper fra de forskellige lande.

De meget forskellige fortolkningsmuligheder af begrebet "On the run" kom særligt stærkt til udtryk i de to danske forestillinger, der deltog i festivalen.

Fra åbningsceremonien

Den japanske forestilling "Mumji Hunting" spillet i den lokale kirke

Den lokale gruppe Die Figuranten farer uhælpeligt vild i deres egen forestilling "Codeword Eldorado"

I virkeligheden var det ganske ekstraordinært, at Danmark kunne deltage med to teatergrupper i Verdensteaterfestivalen. Normalt holder man meget strikt på, at hvert land kun kan deltage med én forestilling. Samtidig foregår der jo en udvælgelsesproces, hvor måske 50 ansøgende forestillinger fra hele verden skal "koges ned" til de 20, der tidsmæssigt er plads til på Verdensteaterfestivalen.

Men organisatorerne fra IATA og *Spots op West* fandt, at de emner, der blev behandlet i de danske ansøgende forestillinger, var så væsentlige i forhold til temaet "On the run", at man valgte at invitere begge, og altså dermed to forestillinger fra samme land. Først havde man dog konsulteret DATS, som uden problemer kunne sige god for den teatermæssige kvalitet i begge forestillinger.

Aarhusbaserede Teater Fluks deltog på Verdensteaterfestivalen med forestillingen "Flygtning Transportable", eller "Transportable Refugees", som den kom til at hedde i engelsk oversættelse. Teater Fluks' udgangspunkt i forhold til temaet "On the run" var en dramatisk undersøgelse af, hvad det vil sige at være flygtninge på flugt. Deres forestilling uds spillede sig i lastrummet i en mellemstor kassevogn, parkeret forskellige steder i Westouter. 15 tilskuere af gangen, var der plads til – tæt sammenpakkede på bænke langs siderne i det bælgmørke lastrum.

Som Teater Fluks siger i programmet: "Publikum deler lastrummet med skuespillerne, som spiller over, under og rundt om dem, og også med de tusindvis af flygtninge, som er blevet transporteret på denne måde."

To svage lamper, der tændes og slukkes af skuespillerne i forestillingens forløb – samt en æske tændstikker, er forestillingens eneste lyskilder. Ind i mellem er der passager i bælgmørke. Det er en klaustrofobisk oplevelse for det tætpackede publikum – for nogle en ligefrem rystende klaustrofobisk oplevelse. Men sanserne skærpes til det yderste i forhold til, hvad der sker lige omkring én, og på den måde får de to skuespillere en ekstraordinær stærk opmærksomhed omkring deres fortælling. Og flygtningenes situation på flugten får en ny og skræmmende dimension for publikum.

Teater Fluks "advarer" i programmet om, at publikum skal være forberedt på en meget intim oplevelse i et meget lille rum – og det tør siges, at forestillingen lever op til "advarslen" – og mere til.

"Transportable Refugees" viste sig at blive et markant indslag i festivalrepertoiret. Forestillingen repræsenterede, for alle der så den, en særdeles ny og anderledes måde at opleve

teater på. En rystende og slagkraftig teaterform. En forestilling, der blev talt om den uge i Flandern.

Den anden gruppe fra Danmark, Teater Circonflex fra København, havde valgt at fortolke "On the run"-temaet på deres helt egen måde. De havde simpelthen skabt en løbeforestilling, som de kaldte "Running".

Med Circonflex' egne ord: "Running" er en audiorun – en kombination af en audiowalk, en løbetur, teater og aktiv publikumsdeltagelse."

To glimt fra Teater Circonflex "Running": Indtjekning og påmontering af mp3 clips. Phiddipedes' død i Athen efter det lange løb fra Marathon.

Som publikummer blev man bedt om at stille op i løbesko og bekvemt tøj – og så i øvrigt være i stand til at løbe nogle kilometer.

På startpladsen fik man påmonteret en mp3-afspiller samt øretelefoner, og efter at alle afspillerne var startet samtidig gik turen – med ord og musik i ørerne – så ellers ud i det flamske landskab under opildnende løbeledelse af skuespillerne fra Circonflex. Løbeturen bragte publikum gennem mange forskellige landskabsformer og samtidig gennem alverdens aspekter af det at løbe, blandt andet alt det, vi løber fra: "barnet inde i os, de pinlige ting, vi sagde ved festen i går og det ansvar, der ligger på os, når vi er voksne."

Men løbeforestillingen tager undervejs fat på større og større emner. Stærkt i undertegnedes erindring står sekvensen om den græske soldat Phiddipedes, der i år 490 f. Kr. løb de godt 40 km. fra slagmarken ved byen Marathon til Athen for at bringe budskab om den græske sejr over Persernes ellers overlegne hær. Phiddipedes nåede fuldstændig udmattet frem til Athen, fik fremstammet ordene: "Vi vandt!", hvorefter han faldt død om af sine anstrengelser.

Indtryk gjorde også den lille sekvens med den kvindelige amerikanske løber Kathrine Switzer, der i 1967 som den første registrerede kvinde deltog i Boston Marathon 5 år før kvinder officielt fik lov at være med i det løb. Det var lykkedes hende at blive registreret under det kønsneutrale navn K.V. Switzer.

Midt under løbet blev hun korporligt og voldsomt overfaldet af løbslederen Jock Semple med ordene: "Get the hell out of my race and give me those numbers". Semple, der var

næsten dobbelt så stor som Kathrine prøvede rasende at flå løbsnumrene af hende, mens han skubbede hende hid og did. Heldigvis var hendes kæreste, Tom Miller, der i øvrigt var hammerkaster med olympisk potentiale, også med i løbet. Miller, som altså rent fysisk kunne matche den frådende Semple, kastede sig ind i ham med en flyvende tackling, og sendte ham sprællende ned i vejgrøften, hvorefter Kathrine kunne gennemføre løbet. Episoden blev filmet og fotograferet af de fotografer, der dækkede løbet, og Kathrine blev et ikon i kampen for kvindernes ligeberettigelse i USA. Hvordan det siden gik Jock Semple, melder historien ikke noget om...

"Running" blev endnu et markant indslag i det mangfoldige festivalrepertoire i Westouter. Det internationale publikum blev også her præsenteret for en teatermæssig oplevelse, de ikke havde prøvet før – endsige hørt om før.

Som løbende teaterpublikummer oplever man, at selve det, at man løber under forestillingen, bevirker at ens sanser skærpes i forhold til, hvad der sker på teaterløbeturen. Man oplever simpelthen det hele mere intenst. Derfor får de forskellige fortællinger, som turen består af ekstraordinær stærk opmærksomhed. De får en ny dimension.

"Transportable Refugees" og "Running" er begge flotte – og utroligt forskellige – eksempler på, hvor virkningsfuldt det kan være at arbejde med at rykke selve teateroplevelsen et usædvanligt sted hen – og dermed tilføje nye måder at opleve på – nye dimensioner – for publikum.

To markante, dristige og kunstnerisk veludførte danske indslag på Verdensteaterfestivalen i Belgien 2016.

Som danskere – og som medlemmer af DATS' delegation i Belgien – kunne nogle af os gå rundt med en vis selvbevidsthed og med næsen lidt i sky ved denne internationale begivenhed....Og det gjorde vi så.

Flygtning Transportable. Fotos Teater Fluks

Publikum venter på at blive lukket ind i Flygtning Transportables kassevogn.

Krøniker fra havet

Vækstlagsteater med bodegapotentiale -nu også for børn!

Fra børneversionen af "Krøniker fra Havet", opført på Frederiksberg Teater i december 2015. Alle fotos Peter Rafn Dahm

Af Peter Rafn Dahm

Siger man vækstlagsteater, forbinder de fleste det nok med smalt, eksperimenterende teater. Eller med teater der spilles af og for unge i 20'erne – og handler om de selvsamme unge – parforhold, kærlighed, køn, identitet eller fremtiden som voksen...

Men sådan behøver det ikke at være. I de senere år har vækstlagsteatret knopskudt med bredere, mere favnende og "voksne" forestillinger. Det kan være humoristiske og selvironiske forestillinger med et imødekommende formsprog og med temaer, der har budskaber til både unge og ældre. Et godt eksempel er gruppen Anden og Mågens "Krøniker fra havet".

Første gang jeg så forestillingen var på Vildskud 2014, hvor den – helt i tråd med sin form – ikke spillede på en af teaterscenerne men i cafeen med publikum placeret ved små borde prydet med både øl og fyldte vinglas.

Og stemningen, hele forestillingens atmosfære, var derefter løftet, let og munter. Men også med effektfulde brud, hvor patos, højstemt drama, længselsfulde drømmerier og endda en tragisk grundtone fik latteren til at forstumme og skabe eftertænksom stilhed.

Lyttede man til kommentarerne bagefter, var de vidt forskellige fra, hvad der plejer at lyde på en vækstlagsfestival: "Wau, den var godt nok sjov og rørende", "Hold da op, den kunne man da godt invitere med til min mors og fars sølvbryllup", "Den skal da bare på turné – rundt på byens værts-huse".

Martin Kragballe Appelquist Rasmussen, den drivende kraft i "Anden og Mågen", så, at jeg sneg mig ind og så forestillingen to gange, og han bad mig skrive lidt om min oplevelse. Det gjorde jeg under titlen:

"Maskulin og maritim teaterpoesi"

"Når forestillingen begynder ligger to mænd på gulvet og sover. Med tovværksruller under hovedet og omgivet af batterier af tomme øl og sprutflasker. Alt lever op til den arketypiske forestilling – eller fordøm- om søens folk: Hårdføre, hårdt levende og hårdt drikkende.

Også rummet sætter fuld trumf på de maritime forventninger – med draperede fiskenet, ruser, bøjer, bådshager, skibsrat og meget meget mere. Vi er ombord på "Havheksen", verdens mindste krydstogtskib, der mest af alt minder om et verdenshavens fri-vands-museum, hvor både redskaberne og fortællingerne fra de gode gamle søfarts- og fiskerdage omhyggeligt er bevaret.

Fortællingerne varetages af to markante personer fra det maritime figurgalleri: Kaptajn Kragballe og Fyrbøder Christensen. Men selvom de måske tilhører en nu svunden tid, er de i dén grad levende på scenen, da de vågner op fra rusen og opdager, at de har passagerer på skibet – os publikum. Resolut deles der hvidtøl og kiks ud, lettes anker – og så slippes fortællingerne løs. I bedste fortælle-teater-tradition introducerer Kaptajn Kragballe os for havets mytologier. Han tager os med ud og ind i kampen mellem Thor og Midgårdsormen og den uendelige dyst mellem Hemmingways gamle fisker og "den største Marlin, ever". Det er så fysisk og nærværende, at vi selv sidder med på rælingen. Lydhørt akkompagneret af fyrbøder Christensen på guitar, der skaber et suggestivt og medlevende "lydhav" omkring historierne. Når han, fyrbøderen, da ikke selv træder frem på forscenen med sine sange om havet, skibet, eventyret og det venskab, der bærer det hele. Det er sunget med en ru følsomhed og med melodier, der går lige til hjertet, så man griber sig i både at nynne med og knibe en tåre.

Men der er også plads til grinnet, når mågen Knud-Ancher lommefilosofere over svundne storebælts-færgedage, hvor man som måske blot skulle tage sig i agt for menstruationsbindene (som drilagtige passagerer åbenbart kunne finde på at kaste ud til de intetanende og grådige måger).

Og det er én af forestillingens styrker, at den spænder så bredt fra den store, oceaniske patos til den lille, lune Storebælts og Hvidesande-pølsevogns humor. En anden styrke og charme er, at forestillingen ikke har fine fornemmelser. Den er ikke bange for at smøre tykt på – som vel alle krøniker gør. Frygtløst og skamløst griber kaptajnen og fyrbøderen alle klicheerne om livet på havet, byder dem op til både dans og nærkamp og gør dem menneskeligt vedkommende. Gør dem til levende liv på scenen.

Vaslav, maskinmester i kommunalt løntilskud

Vsilij, druknet russik sømand på ubåden Kursk

Kaptajn Satan, Kaptaj Tangesen i børneudgaven

Skibskragen Olivia

”Meget kort sagt er ”Krøniker fra havet” et stykke maskulint og maritimt teaterpoesi, der demonstrerer, at et mandligt univers kan være både råt, følsomt og meget poetisk. I særlig grad når det gennemstrømmes af havet – krønikernes element”.

Krøniker som soloperformance - med ”dukke-teater”

Siden premieren på Vildskud i 2014 har ”Krøniker fra Havet” og ”Havheksen” været på en lang og eventyrlig sejlads og flere gange gennem ”DATS farvande”.

I oktober 2014 var forestillingen med på vores Plets kud festi-val på Den fri Lærerskole i Ollerup, hvor fire vækst-lags-grup-per fra København og Roskilde viste forestillinger og efterføl-gende afholdt workshops.

Fyrbøder Christensen var desværre blevet syg, så kaptajnen havde udviklet en soloudgave af ”Krøniker”, hvor han med hjælp fra lidt musikalsk playback var alene på scenen. I en forestilling der denne gang også gav plads til sejladsens og sømandsskabets mørke sider – dæmoner og dødsdrift. Godt hjulpet af et både dramatisk og stemningsskabende lys, som lærerskolestuderende stod for.

Succesen på Plets kud affødte en invitation til kaptajnen om at vise ”Krøniker fra Havet” på DATS’ årsmøde i Askov i april 2015. Her faldt det så heldigt, at det lokale amatørteater Sløjds scenen gæstfrit lagde scene til forestillingen, så den kunne nyde godt af teatrets arsenal af lysudstyr. Og ikke nok med det. Årsmødets Tekniker-mødested påtog sig også at sørge for, at udstyret blev anvendt optimalt.

Resultatet var den scenisk flotteste udgave af forestillingen til dato - med en lyssætning der virkelig fremkaldte de bil-

ledskabende muligheder den maritime scenografi har i sig: Fiskenet er et magisk materiale, når det handler om at skabe rum, dybde og ”indfarvede” stemninger. (Prøv selv!)

Forestillingen i sig selv var også vokset siden Plets kud. Kap-tajnen var stadig ene mand på scenen. Men han var i selskab med i hvert fald en håndfuld animerede karakterer i form af ”dukker” og objekter, både morsomme og poetiske samt dystre og dæmoniske. Kaptajnen, alias, Martin K.A. Rasmus-sen, er nemlig levende optaget af objektteatret, og han er i sit civile liv næstformand i Unima, hvis formål er ”at fremme kunstarten med dukker”.

Krøniker for børn – og med elguitar

Sidst jeg så ”Krøniker for havet” var en søndag eftermiddag i december på Frederiksberg Teater. I en version udviklet for børn (og barnlige sjæle). Det indebar blandt andet, at løjerne begyndte allerede ude i foyeren, hvor kaptajnen og fyrbøde-ren – der igen er tilbage på det gode skib ”Havheksen” i skik-kelse af medspiller og guitarist Casper Handberg Bradsted – helt har ”glemt” tiden og ankommer med et ordentligt rabal-der. De bliver meget overraskede over, at krydstogtgæsterne (= os publikum) allerede er ankommet. Børnversionen er i det hele taget karakteristisk ved sit samspil med publikum, og børnene er ikke sene til at reagere og lever i det hele taget henførte med i forestillingen. Jeg sidder selv på første række sammen med en håndfuld børn, hvis øjne og munde står ”på stilke og vid gab” det meste af tiden. Tonen i fore-

stillingen er gjort ”lettere”, altså mindre dystre og dæmonisk, og dukkekaraktererne er mere fjollede og sjove. Musikken og sangene fylder rigtig meget, og vi synger alle sammen med. Lyduniverset har også fået ekstra dimensioner gennem brug af både akustisk og elektrisk guitar. Og det giver en stor dynamisk spændvidde, fra det nære og intime til det vold-somme og ”spacede”, hvilket er et stort plus for forestillingen. Endelig er der virkelig kælet for lyset, så visuelt er forestillin-

gen en ”æstetisk kulmination” for mig som tilskuer. Efterføl-gende får jeg demonstreret lysdesignet og valget af lamper. Og jeg bliver både overrasket og imponeret over, hvor store virkninger man kan udvirke med relativt enkle og billige vir-kemidler. I dette tilfælde ved hjælp af små og velplacerede LED lamper - blandt andet med UV-lys. Og selvfølgelig brug af masser af fiskenet! Når loftslyset tændes og magien ”sluk-kes”, tror man dårligt sine egne øje: Den scene, man lige sad og oplevede som uendelig dyb, er faktisk ganske lille og ”flad”. Rent trylleri!

Sidste nyt omkring ”sejladsen” er, at ”Krøniker fra havet” sand-synligvis kan opleves på DATS’ teaterfestival 2016 i Svend-borg den 20.-22. maj. Denne gang med kaptajn og hele to besætningsmedlemmer, begge musikere. Så sæt kursen mod det sydfynske øhav i maj, hvis du har mod på maritime eventyr!

Hjælp til medlemmerne

Professionelle konsulenter:

DATS har fuldtidsansatte, professionelle konsulenter, der står til rådighed med vejledning og hjælp over telefonen, e-mai-len eller ved besøg på den enkelte amatørscene.

DATS sekretariatet:

Står til rådighed for alle henvendelser og varetager f.eks. ud-sendelsen af nyhedsbreve, opdatering af hjemmesiden, kur-sustilmeldinger m.m.

Lokale teaterkonsulenter og kredskonsulenter:

er en række dygtige amatører, som står klar til at hjælpe i de-res lokalområde. Læs mere på DATS’ hjemmeside.

Seniorteater, jojk og legender i Östersund.

Indtryk fra ATR's (det svenske DATS) Seniorteaterforum i Östersund 18.-20. september 2015.

Af Morten Hovman, teaterkonsulent, sceneinstruktør.

"Jeppe på bjerget" med kvindelig baron/baronesse, iført heftig rokokko paryk og Liberace briller. Opspel ved "Nya Teatern" fra Örebro.

Alle fotos: Peter Rafn Dahm

Östersund er en hyggelig by i Jämtland ca. 1000 km. oppe i Sverige. Den ligger smukt og velordnet ved Storsjön, som er Sveriges femtestørste sø, og som kan prale med at have sin egen private legende – et søuhyre, Storsjödjuret, som er en slags søster til Loch Ness-uhyret. Begge skabninger er kendetegnet ved, at man hører mere om dem, end man ser til dem...

Nord for Östersund rejser de berømte skifjelde ved Åre sig. Åre er det skisportssted i Norden, der kommer tættest på Alperne, og det var her en anden legende, skilegenden Inge-
mar Stenmark fejrede nogle af sine første triumfer.

Selve byen Östersund viser sig også at være fuld af legender, men det vender vi tilbage til...

Så det var altså i legendefyldt område, at svenske ATR kunne afholde sit femte Seniorteaterforum med deltagelse af seniorteaterfolk fra hele Sverige – og med teaterkonsulenterne Peter Rafn Dahm og undertegnede som inviterede gæster fra Danmark. Værter for begivenheden var Teaterverkstan i Östersund (ÖTV), hvis leder og drivkraft er teaterildsjælen og instruktøren Torben Sundquist. Et menneske med en utrættelig energi, stor imødekommenhed og et hjerte, der banker for teatret.

Programmet starter fredag d. 18. om eftermiddagen. Man mødes på ÖTV kl. 14.00 til officiel velkomst og kaffe. Derefter bliver alle deltagere kastet direkte ud i en 1½ times stemmeworkshop, inden der er indcheckning på små hoteller i Östersund. Kl. 17:00 mødes man igen på ÖTV, hvor to nystartede lokale seniorteatergrupper giver prøver på det dramatiske arbejde, de indtil nu har lavet under Torbens ledelse. Efter middagsmaden afsluttes aftenen med indslaget: "Att gestalta med jojk med Anna Kråik."

Den samiske jojkkunstner Anna Kråik demonstrerer samernes traditionelle improviserede sang, *jojken*.

Den gamle samiske sangstil udgør den ældste musikform i Europa, siges det.

Jojken er den samiske måde at synge på. Den vesterlandske måde at synge på kalder samerne *lavlodh*.

"Før i tiden havde hvert menneske en *jojk*", fortæller Anna Kråik, "de fleste endda flere, som udvikles samtidig med at mennesket vokser og udvikler sin personlighed. Man kan *jojke* døde slægtninge, glemte steder, dramatiske hændelser – og legender. For at de ikke skal forsvinde fra den fælles erindringsbank."

Anna fortæller også om *jojkens* filosofi: "Det samiske verdensbillede udgår fra den gamle naturreligion. Med *jojken* skabes en følelsesmæssig forbindelse mellem menneske, dyr og natur. Vi *jojker* ikke om noget, som man gør når man synger. Vi siger, at vi *jojker* noget. Så bliver vi en del af det, vi *jojker*."

Det er umuligt at beskrive, hvordan det lyder når

nogen *jojker*. Toner og tonespring virker fremmede – i hvert fald i danske ører. Men det er utroligt følelsesfuldt, nærmest magisk, og Anna Kråik er totalt tilstede i sine *jojkede* beretninger. En stor oplevelse og en meget, meget smuk og interessant afslutning på arrangementets første aften.

Lørdag morgen er der først 1½ times rytme- og musikworkshop.

Derefter følger små "opspil" af seniorgrupperne "Kaskaderna" fra Blackeberg og "Berguvarna" fra Södertälje blandt andet med en sjov og veludført satire over krejler-Sverige skrevet af den (også i Danmark) kendte revy- og kabaretskribent Kar de Mumma.

Efter en lille pause kom turen så til teatergruppen "Höstprimörerna" fra Stockholm, som deltog med en hel forestilling – *Koloniträdgården*.

En sand "kolonihave-saga", som gruppen havde arbejdet frem sammen med deres instruktør. Historien om et minisamfund som et billede på det "store" samfund. En forestilling fuld af gode, sjove og overraskende ideer (kan man forestille sig Elvis Presley som vandpumpe...?!).

En fin ensembleforestilling, som benytter sig af mange forskellige udtryksformer: dans – bevægelse – tableauer – ord – poesi – sang – musik.

Vi to danske teaterkonsulenter greb chancen og inviterede prompte "Höstprimörerna" til at deltage med "Koloniträdgården" i DATS' SeniorTeaterFestival i februar 2016.

Senere på dagen fik vi et uddrag af hele startforløbet fra "Jeppe på bjerget" fremført af seniorer fra "Nya Teatern", Örebro. En spændstig og stram opfattelse af Holbergs tekst, spillet i et kvikt "moderne" tempo og med en helt forrygende Jeppe. En studie i, hvordan man kan "kontrollere" en scenisk brandert, så den både giver plads til ynke og raseri – oprør og poesi. Egentlig ærgerligt, at vi kun fik lov til at opleve et uddrag af denne produktion. Med bl.a. en kvindelig baron/baronesse, en piberygende og underkopkaffesøbende Nille og en dansant degn var der lagt op til noget, der kunne blive til en virkelig interessant udgave af "Jeppe på bjerget" – udsat for seniorteaterfolk.

Musikworkshop: Alle kan spille!

"Att gestalta med jojk" med Anna Kråik."

Höstprimörernes "Koloniträdgården"

"Nya Teatern", Örebro: "Jeppe på bjerget"

Det lykkedes os at presse et lille møde mellem ATR's seniorkomite og os to danske gæster fra DATS ind i lørdagens ellers tætpakkede program.

Her fik vi blandt andet talt om det, man i Sverige kalder "Minnenes Teater". I Danmark kender vi det snarere som "Livs-teater" eller autobiografisk teater. Muligheder for at skabe fælles nordiske kurser i denne teaterform diskuteredes, og man var enige om at gå videre med tanken – og også gerne involvere Norge i et sådan projekt.

Derudover diskuteredes mulighederne for at få oversat senior-egnede stykker på tværs af landegrænserne i Norden. Dette vil vi også – i fællesskab – gå videre med.

Om aftenen fik vi så et stærkt og illustrativt eksempel på "Minnenes Teater". Seniorkomitemedlem Knut Svartz opførte sit stykke "Min morbror och jag". En forestilling fuld af stærke billeder – både dem der vist på lærredet bag ved Knut, - men ikke mindst dem der opstod via hans følelsesfulde og indlevende beretning - hans iscenesættelse/levendegørelse af hændelser fra sit eget liv.

Søndagen bød på workshops i bl.a. mime og impro.

En hospitalsklovn holdt foredrag om sit virke og arrangerede derefter "hands-on" prøver med deltagerne i bl.a. line-dans, jonglering og kørsel på ethjulet cykel.

Søndagens højdepunkt blev dog – på trods af alt det andet interessante og udfordrende, deltagerne blev præsenteret for – noget så tilsyneladende "kedeligt" som en byvandring i Östersund.

Vores guide i denne byvandring præsenterede sig som ansat i Stadsarkivet i Östersund.

Her kunne man allerede få bange anelser: En byvandring forestået af en arkivar! Ens gabemuskel kunne være i potentiel fare for en overbelastning...

Men Jim Hedlund, som manden hed, viste sig at være verdens måske mindst kedelige arkivar. Et festfyrværkeri af fortælleglæde, spilleglæde (han var selvfølgelig med i ÖTV – udover at han virkelig var ansat i Stadsarkivet) og underfundig og kulsort humor. Historien om den optændte elsker, der kravlede ned til elskerinden via den forkerte skorsten – og blev endnu mere optændt, vil ikke blive glemt lige med det samme...

Det viste sig også, at Östersund havde haft sin del af lokale legender – repræsenteret ved markante, fortidige medborgere i byen. Vi mødte et solidt udsnit af disse i de gader, vi gik igennem – i form af udklædte skuespillere: Letlevende damer, en berømt kvaksalver, en nøgendanserinde, en politimester m.m.

Jim Hedlund konfronterede dem alle med sine udfordrende spørgsmål, hvilket ind i mellem førte til temmelig dramatiske og voldsomme optrin.

En anderledes byvandring – med stærkt dramatisk potentiale.

Med en excellent middag på restaurant "Jazzköket" søndag aften sluttede et oplevelsesmæssigt tætpakket Seniorteaterforum i Östersund.

Alle var fyldt godt op med alle mulige spændende dramatiske indtryk.

Det eneste, der måske manglede, var et møde med de to legender, som vi jo så ikke løb ind i denne omgang: Storsjöudjuret og Ingemar Stenmark –

Men det må blive en anden gang...

"Nya Teatern", Örebro: "Jeppe på bjerget"

Definition på amatørteater

- DATS definerer amatørteater ved, at skuespillerne ikke modtager løn for deres indsats.
- Omvendt kan der sagtens medvirke lønnede dramatikere, instruktører, scenografer, musikere m.fl., alt sammen for at styrke den kunstneriske indsats på scenen.

DATS' værdigrundlag

"Teater forener kunstnerisk aktivitet med menneskelig udvikling."

Kriterier for at kunne søge DATS' Udviklingspulje:

At en VÆSENTLIG del af teaterforestillingen eller teateraktiviteten involverer og realiseres af medvirkende, der ikke har den aktuelle forestilling eller aktivitet som professionel beskæftigelse (dvs. at de ikke ernærer sig ved den).

Kurser i DATS

I 2015 fokuserer DATS på et nyt kursuskoncept: Hjemme hos kurser

9 forskellige kursustilbud, som man kan få hjem på scenen eller skolen.

- *I gang med instruktion*
- *Skuespiltræning - for øvede og uøvede*
- *Lys - skræddersyet ud fra jeres ønsker*
- *LED lys - prøv selv de digitale muligheder*
- *Kom godt i gang med scenografi og kostumer*
- *Kommunikation for teatre*
- *Sminkekurser - sminkning af børn og voksne*
- *TUG TeaterUndervisnings Grundkursus for unge*
- *TUL TeaterUndervisning af børn og unge, for ledere*

Læs mere om kurserne her

<http://dats.dk/kurser/dats-kurser/>

Har I særlige kursusønsker, hjælper DATS gerne med tilrettelæggelse, undervisere og økonomi.

Ring på 7465 1103 eller mail til dats@dats.dk

www.skuespil.net

Skuespil.net er en informationsdatabase, som er åben for alle dramatikere – såvel professionelle som amatører – der ønsker at tilgængeliggøre deres værker.

Forlaget Drama

- Forlaget DRAMA udgiver kvalitetsskuespil for alle aldre. Endvidere udgiver DRAMA en lang række teaterfagbøger der stort set dækker alle emner indenfor teaterproduktion og dramapædagogik.

- Forlaget DRAMA er et Anpartsselskab som er ejet af DATS. Alle DATS medlemmer får 10% rabat på forlaget DRAMA's bogudgivelser og ved køb af Grimas sminke.

LaVaS - en forening for bankende vækstlagshjerner

Teater Birgitte opfører "Ugedagene" på Quongafest 2015

De tre små grise: "Et stykke med livret", Quongafest 2015

I januar 2016 blev den nye forening LaVas – Landsforening for VækstlagsScenekunst i Danmark konstitueret. Målet er at samle det danske vækstlag og give alle grupper mulighed for at udveksle idéer, oplevelser og viden.

Af Lene Grønberg Poulsen

Hvorfor er der brug for at samle det danske vækstlag i en forening? Svaret er enkelt, hvis man spørger vækstlagsmedarbejder i DATS Mise Norup: "Der er brug for en forening, fordi vækstlaget har SÅ meget potentiale. Desværre har mange vækstlagsgrupper og -personer

ikke kendskab til alle de muligheder, de har, og det kan foreningen gøre noget ved."

Sammen med andre scenekunstinteresserede fra hele det danske vækstlagsteatermiljø var hun med, da der blev skabt en ny bestyrelse:

"Idéen om at skabe en forening for vækstlaget opstod på Vildskud Teaterfestival i København i sommeren 2015, hvor jeg, efter at have snakket med flere teatergrupper, blev forbavset over hvor lidt de kendte til vækstlaget i resten af landet og til de andre vækstlagsteaterfestivaler. Ligeledes har jeg en fornemmelse af, at vækstlaget rundt om i Danmark kan meget mere, hvis alle har et bredere kendskab til det og kan indgå i eventuelle samarbejder," forklarer hun.

En informationsgivende forening

Hvad LaVaS udvikler sig til på sigt, vil tiden vise. I starten vil den nye bestyrelse dog fokusere mest på at agere bindeled mellem vækstlagsmiljøerne i Danmark, forklarer foreningens nyvalgte pr-ansvarlige Annika Høyer:

"Vi har besluttet, at LaVaS skal være en informationsgivende forening. Vi ønsker i første omgang at lave en hjemmeside, hvor vi kan samle information til vækstlaget i hele Danmark. På den måde bliver det nemmere for vækstlagsgrupperne at navigere i miljøet, få sparring fra andre, samt se hvad andre grupper laver," understreger hun.

Annika Høyer forklarer desuden, at hjemmesiden blandt andet skal indeholde information om, hvor man finder spillesteder eller skuespillere til den næste forestilling.

"Jeg mener, at vi alle i vækstlagsmiljøerne mangler et større netværk, og vi mangler desuden muligheden for finde infor-

LaVaS nyvalgte bestyrelse, fra venstre mod højre: Anne Stegler Bjerrum, Ditte Bladt Hansen, Ditte Marie Kristiansen, Casper Hare, Anne Sofie Thomsen, Annika Høyer, Rikke Nuja Pedersen

LaVaS – Landsforening for VækstlagsScenekunst i Danmark

- LaVaS er en selvstændig forening.
- DATS tilbyder, foruden en startkapital, deres vækstlagskonsulent som bindeled mellem de to foreninger. DATS tilbyder desuden bistand og rådgivning, når bestyrelsen har brug for det.
- Bestyrelsen består af syv medlemmer, der som udgangspunkt mødes tre gange om året i forbindelse med vækstlagsteaterfestivalerne Quonga, Scenoskop og Vildskud.

Bestyrelsesmedlemmer i LaVaS:

- Anne Stegler Bjerrum: Teaterforeningen Makulator, arrangør for Quonga (Kbh)
- Anne Sofie Thomsen: Teater Praxis, tilknyttet Teater Huset, medarrangør af Vildskud - festival for uafhængigt teater (Kbh)
- Rune Daugaard: arrangør af Vildskud - festival for uafhængigt teater (Odense)
- Annika Høyer: stifter af Teater Teater (Aarhus)
- Ditte Bladt-Hansen: arrangør af QuongaFest (Aarhus)
- Ditte Marie Kristiansen: arrangør af Scenoskop Teaterfestival (Odense)
- Casper Hare: teatergruppen Herskabet (Aalborg)
- Rikke Nuja Pedersen: daglig leder af vækstlagsscenen Ambassaden (Aarhus)

mation om hele miljøet et simpelt sted. Og her er det vigtigt, at der er nogen, som bliver ved med at varetage den opgave, så der er en stabil informationskanal. Det tror jeg, at vi kan hjælpe med som forening," påpeger hun.

Annika Høyer har selv lavet teater i Nordjylland i mange år, inden hun flyttede til Aarhus. Her blev hun hurtigt formand for den åbne gruppe TeaterTeater, som holder til på vækstlagsscenen Ambassaden i Aarhus. På den måde arbejder hun for at skabe et åbent teatermiljø, så tilflyttere også kan præsentere noget på scenen samt skabe et netværk i byen.

Et lag i vækst

På LaVaS' første bestyrelsesmøde brugte deltagerne desuden tid og tanker på at diskutere, hvordan de ser og opfatter ordet vækstlag, og hvordan de gerne vil samarbejde på sigt. "Jeg ser foreningen som en mulighed for, at vi kan samle det danske vækstlag, så alle kan udveksle idéer, oplevelser og viden. Derudover håber jeg, at LaVaS vil udbrede kendskabet til vækstlag rundt om i landet til kommende generationer af vækstlagsudøvere. **På den måde vil alle blive klar over, at de har muligheden for at blive en del af denne fantastiske legeplads og udviklingsplatform, som vækstlaget er,**" understreger vækstlagsmedarbejder i DATS Mise Norup.

Annika Høyer påpeger desuden, at vækstlagsteater er vigtigt at understøtte, da det giver unge mennesker mulighed for at skabe kunst sammen og udvikle sig i trygge og levende rammer:

"LaVaS og vækstlaget har betydning for udviklingen af teater i Danmark. Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at alle har mulighed for at skabe og lave kunst, også selvom man ikke er professionel. I vækstlagsteateret har vi en stemme, der kan blive hørt, og som kan være med til at udtrykke sig om det danske samfund," afslutter hun.

Vækstlaget

København:

TeaterHUSET – www.teater-huset.dk

TeaterHUSET stiller øvelokaler og scene til rådighed for forestillinger, arrangementer kurser m.v. samt samarbejder med den årlige Vildskud-festival, der er en festival for uafhængigt teater.

Aarhus:

Quonga – www.quonga.dk

Quonga er et åbent teaternetværk, der arrangerer den årlige festival for vækstlagsteater QuongaFest samt kurser og workshops.

Odense:

Scenoskop – www.scenoskop.dk

Scenoskop er en platform for vækstlags-scenekunst i Odense, som arrangerer den årlige Scenoskop Festival. Scenoskop blev dannet i 2012.

Digitale Døråbnere

DATS tilbyder kultur møder mellem asylansøgere og danskere med afsæt i teater, fortælling og digitale medier

Af Marie Markvard Andersen og Peter Rafn Dahm
Fotos Peter Rafn Dahm

DATS er blevet en del af DFS' indsatsområde "Folkeoplysning for flygtninge", hvor vi sammen styrker folkeoplysningens synlighed, engagement og indsats i integrationsarbejdet. DATS' indsats/bidrag består i en række kultur møde-projekter under den fælles overskrift "Digitale Døråbnere". Alle projekter er lokaliseret i det sydfynske, i Langeland-Svendborg området, der igennem de sidste måneder har modtaget rigtig mange asylansøgere. Og hvor rigtig mange flygtninge er i fuld gang med deres integrationsforløb, bla. i form af danskundervisning.

Mange lokale danskere har engageret sig helhjertet i integrationsarbejdet og de har været vores uundværlige "døråbnere" i mødet, med asylansøgere, både med og uden opholdstilladelse, og i arbejdet med arrangere kultur møderne. Vi siger tusind tak får al åbenhed og hjælpsomhed.

Første projekt "Running i Rudkøbing" starter op den 19. marts, hvor vi faktisk har overskredet deadline for Årsskriftet. Vi har derfor blot ladet 2 sider stå tomme. Og fylder dem med citater fra pressemeddelelsen, og en stribe fotos, som vi sætter ind lige før Årsskriftet går i trykken.

PRESSEMEDDELElse:

Asyl-ansøgere og lokale i fælles teaterløb på Langeland

Det er ikke hver dag, at man har muligheden for at deltage i en slags løbende teaterforestilling, men det er præcis hvad en masse mennesker får mulighed for at opleve d. 19. og 20. marts på Langeland. Her byder DATS og Langelands Efterskole nemlig indenfor til en grænsebrydende teateroplevelse, skabt af den eksperimenterende teatergruppe Circonflex.

Running

Teateroplevelsen RUNNING er et såkaldt Audio-run – en løbende version af fænomænet audio-walk - hvor publikum gennem hver deres headset lytter til en fælles fortælling om løb, flugt og udmattelse, mens de selv løber en tur rundt på Langeland sammen med en løbets skuespillere.

Teatergruppen Circonflex skabte "Running" til en stor verdensteaterfestival i Belgien. Her markerede man 100-året for 1. Verdenskrigs afslutning - med temaet "On the run" - at være "På flugt". På engelsk er ordet for flygt og løb det samme – nemlig run – og det fik gruppen til at eksperimentere med kropslige erfaringer. I et interview fortæller de om, hvilke tanker de gjorde sig i udviklingsprocessen:

"Vi brugte rigtig lang tid på at prøve at sætte os ind i hovedet på flygtningene. Hvordan det var at være på flugt. Men det virkede på en eller anden måde forkert at skrive i jeg-person om at flygte. Det har vi jo ingen som helst forudsætning for at begribe eller forstå."

Og så fandt vi ud af, at det behøvede vi heller ikke gøre. Vi ville i stedet tage udgangspunkt i den fællesmenneskelige erfaring, der ligger i at løbe. Ved at skabe en forestilling midt i den fysiske handling, midt i den fysiske udmattelse. Det vi kan, er at prøve at gøre det relaterbart gennem kroppen, og på den måde prøve at forstå."

Digitale døråbnere og meningsfulde møder

Teateroplevelsen er en del af DATS's projekt DIGITALE DØRÅBNERE, som sætter fokus på hvordan man kan skabe meningsfulde møder mellem flygtninge og lokale på Sydfyn, gennem teater, historiefortælling og digital kommunikation. Projektet er planlagt og organiseret af Marie Markvard Andersen og den lokale DATS-konsulent Peter Rafn Dahm, der håber at dagen vil give deltagerne en fantastisk oplevelse og samtidig måske åbne op for et andet slags møde:

"I de 5 teaterløb der bliver afviklet henover weekenden, deltager en blanding af tilflyttere, flygtninge, asylansøgere og lokale, såvel som efterskole-elever, familier og pensionister. Alle løber sammen og deler den samme oplevelse. Vi håber virkelig, at den fælles fortælling og den fælles fysiske oplevelse, kan bidrage til et andet slags møde end det man oplever til daglig. At oplevelsen for en kort stund kan opløse nogle af vores forskelligheder, og åbne nye døre i kraft af den kropslige erfaringsverden, som vi alle sammen deler."

Efter hvert teaterløb har deltagerne mulighed for at drikke en kop kaffe og få en bid brød sammen. Her kan de tale om oplevelsen, dele erfaringer, og måske gå en lille smule kloge hjem igen.

Løbet starter og slutter på Langelands Efterskole, og det er også her deltagerne spiser og drikker kaffe sammen bagefter, i det hyggelige lille anneks, kaldet Merkur.

Arrangementet har været så efterspurgt, at der er fuldt booket op og flere på venteliste, så de to projektledere undersøger lige nu muligheden for at lave et lignende arrangement senere på året.

teater
forener
kunstnerisk
aktivitet
med menneskelig
udvikling

DATS er en landsdækkende teaterorganisation, der arbejder lokalt, regionalt og på landsplan for at styrke og udvikle teater i Danmark.

DATS fremmer og støtter teatervirksomhed, herunder projekter der bidrager til samfundsdebatten, styrker ytringsfriheden og skaber dialog på tværs af sociale, etniske og kulturelle skel.

DATS varetager enkeltmedlemmers, sceners, grupper og institutioners teaterinteresser. I alt er der 50.000 aktive amatørteaterfolk i alle aldre landet over.

DATS yder tilskud til kurser og opførelser, arrangerer festivaler, konferencer og uddannelsesforløb, samt formidler teaterkontakt nationalt og internationalt.

Yderligere information: se www.dats.dk eller kontakt DATS'sekretariat på 74651103 - eller dats@dats.dk